

**Zpráva o realizaci Národního
programu reforem České
republiky 2017 včetně
provádění doporučení Rady z
roku 2017**

Obsah

1	Úvod	1
2	Makroekonomický kontext Národního programu reform	2
3	Strukturální reformy	3
3.1	Daňový systém a daňová zátěž	3
3.1.1	Boj s daňovými úniky	3
3.1.2	Zdanění práce a přesun zdanění do jiných oblastí	4
3.2	Rozpočtová politika, fiskální rámec a dlouhodobá fiskální udržitelnost	4
3.2.1	Rozpočtová politika	4
3.2.2	Fiskální rámec	5
3.2.3	Dlouhodobá udržitelnost důchodového systému	5
3.2.4	Nákladová efektivnost a správa ve zdravotnictví	5
3.3	Trh práce, sociální politika a vzdělávání	8
3.3.1	Politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti	8
3.3.2	Účast žen na trhu práce	10
3.3.3	Sociální ochrana	11
3.3.4	Vzdělávání	13
3.3.5	Podpora migrace	15
3.4	Opatření na podporu konkurenceschopnosti	17
3.4.1	Reforma regulovaných povolání	17
3.4.2	Podnikatelské prostředí	17
3.4.3	Kvalita veřejné správy a legislativního prostředí	20
3.4.4	Zadávání veřejných zakázek	22
3.4.5	Digitální ekonomika a Společnost 4.0	25
3.4.6	eGovernment	25
3.5	Sektorové politiky	29
3.5.1	Výzkum, vývoj a inovace	29
3.5.2	Investiční politika	32
3.5.3	Doprava	34
3.5.4	Energetika a energetická účinnost	36
3.5.5	Životní prostředí, účinné využívání zdrojů a zemědělská politika	39
4	Závěr	42

Seznam zkratek

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém	KETs	Klíčové technologie
AGS	Annual Growth Survey (Roční analýza růstu)	KIC	Koncepci integrace cizinců
AP MSP	Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2017	LNG	zkapalněný zemní plyn
APZ	aktivní politika zaměstnanosti	LRV	Legislativní rada vlády
BEPS	eroze základu daně a přesouvání zisků	MD	Ministerstvo dopravy
C-ITS	Cooperative Intelligent Transport System	MF	Ministerstvo financí
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj	MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
CNG	stlačený zemní plyn	MN	míra nezaměstnanosti
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka	MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
ČNB	Česká národní banka	MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ČOI	Česká obchodní inspekce	MSp	Ministerstvo spravedlnosti
CSRs	Doporučení Rady EU	MSP	malé a střední podniky
ČSÚ	Český statistický úřad	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
DoP	Dohoda o partnerství	MV	Ministerstvo vnitra
DPH	daň z přidané hodnoty	MZd	Ministerstvo zdravotnictví
DRG	Diagnosis Related Group	MZe	Ministerstvo zemědělství
EDP	Entrepreneurial Discovery Process	MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
EET	elektronická evidence tržeb	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
EFES	efektivní služby zaměstnanosti	NDIC	Národní dopravní informační centrum
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj	NEN	Národní elektronický nástroj
EFSI	Evropský fond pro strategické investice	NIF	Národní inovační fond
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost	NKÚ	Národní kontrolní úřad
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí	NNO	neziskové nevládní organizace
EIB	Evropská investiční banka	NPR	Národní program reform
EIF	Evropský investiční fond	NPŽP	Národní program životní prostředí
eJKM	elektronické Jednotné kontaktní místo	NP VaVal	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016 – 2020
EK	Evropská komise	NSK	Národní soustava kvalifikací
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy	NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
EU	Evropská unie	OAMP	Odbor azylové a migrační politiky
EU ETS	Evropský systém emisního obchodování	OPVZK	Odbor práva veřejných zakázek a koncesí MMR
HDP	Hrubý domácí produkt	OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
ICT	Informační a komunikační technologie	OP PPR	Operační program Praha – Pól růstu
IROP	Integrovaný regionální operační program	OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
IS VaVal	Koncepce informačního systému VaVal	OP Z	Operační program Zaměstnanost
ITS	Inteligentní dopravní systémy	OP ŽP	Operační program Životní prostředí
JKM	Jednotné kontaktní místo	OSN	Organizace spojených národů
		OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
		OZE	Obnovitelné zdroje energie
		OZP	osoba se zdravotním postižením
		PK	profesní kvalifikace

PCG	farmaceuticko-nákladové skupiny
PPK	Program péče o krajinu
PRV	Program rozvoje venkova
PO	Prioritní osa
POH	Plány odpadového hospodářství
PoPFK	Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
PVS	Portál veřejné správy
RIA	Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment)
RIS3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR
RVIS	Rada vlády pro informační společnost
RVP	Rámcové vzdělávací programy
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
SEA	Posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí
SFF	Středoevropský fond fondů
TA ČR	Technologická agentura České republiky
TEN-T	Transevropská dopravní síť
TIMSS	The Trends in International Mathematics and Science Study
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚV	Úřad vlády ČR
VAT	daň z přidané hodnoty (Value Added Tax)
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VPP	Veřejně prospěšné práce
VZ	veřejné zakázky
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ZZVZ	Zákon o zadávání veřejných zakázek

1 Úvod

Zpráva o realizaci Národního programu reforem České republiky 2017 (NPR 2017) včetně provádění doporučení Rady EU z roku 2017 hodnotí plnění opatření uvedených v NPR 2017; současně také nastiňuje, jakým způsobem ČR reaguje na doporučení Rady EU pro období 2017-2018.¹ Zpráva je předkládána v návaznosti na úkol vyplývající z usnesení vládního Výboru pro Evropskou unii.²

Struktura samotného dokumentu kopíruje členění letošního NPR. Obdobně jako NPR 2017, byla i Zpráva zpracována Úřadem vlády ČR, Sekcí pro evropské záležitosti v těsné spolupráci s gestory jednotlivých opatření. Projednána byla se zástupci hospodářských a sociálních partnerů a dalšími zainteresovanými subjekty, jejichž podněty byly využity k finalizaci textu.

1 I. Zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí s ohledem na stárnutí obyvatelstva. Zvýšit účelnost veřejných výdajů, zejména prostřednictvím boje proti korupci a neefektivním postupům při zadávání veřejných zakázek.

II. Odstranit překážky růstu, zejména zjednodušením postupů pro udělování stavebních povolení a dalším snižováním administrativní zátěže podniků, zavedením klíčových služeb elektronické veřejné správy, zlepšením kvality výzkumu a vývoje a podporou zaměstnanosti skupin, které jsou nedostatečně zastoupeny na trhu práce.

2 Usnesení č. 16 ze dne 27. dubna 2016.

2 Makroekonomický kontext Národního programu reforem

Růst české ekonomiky pokračuje i v roce 2017 a reálný HDP tak roste již čtvrtým rokem v řadě. Letošní růstová dynamika přitom dosahuje mimořádných hodnot. Hlavním tahounem hospodářského růstu je spotřeba domácností, kterou podporuje nárůst zaměstnanosti, rostoucí disponibilní důchod a vysoká úroveň spotřebitelské důvěry.

Hospodářský růst byl v uplynulých třech letech doprovázen velmi nízkou inflací, k níž přispívaly zejména jednorázové faktory z vnějšího prostředí, především pak vývoj ceny ropy. V závěru roku 2016 se však růst spotřebitelských cen zrychlil a v lednu 2017 již inflace přesáhla 2 % cíl ČNB. V horizontu let 2017–2020 by pak inflace měla setrvat v tolerančním pásmu inflačního cíle. Proinflačně by mělo v budoucnu působit zejména zvyšování jednotkových nákladů práce a růst domácí poptávky v podmínkách kladné mezery výstupu. Převaha proinflačních faktorů povede k postupnému zvyšování měnově politických sazeb.

Na trhu práce se ekonomická konjunktura odráží v dynamickém vývoji všech důležitých ukazatelů, což potvrzuje, že ekonomika se nachází ve stavu plné zaměstnanosti. Zaměstnanost podle statistického šetření pracovních sil meziročně roste již od začátku roku 2012. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti je již od počátku roku 2016 nejnižší v celé EU a zřejmě se nachází velmi blízko své přirozené míry se značně omezeným prostorem pro další pokles. Tuto situaci potvrzují také údaje o registrované nezaměstnanosti, v jejímž rámci se mj. snižuje počet i podíl dlouhodobě nezaměstnaných³. Plná zaměstnanost má ovšem i svá negativa.

Velmi pozitivně lze hodnotit skutečnost, že běžný účet platební bilance dosahuje od roku 2014 kladného salda. Přebytky bilancí zboží a služeb již viditelně převyšují schodek prvotních důchodů, na nějž má největší vliv odliv důchodů z přímých zahraničních investic ve formě dividend a reinvestovaného zisku. Mírný přebytek na běžném účtu platební bilance by měl přetrvat i v dalších letech.

Bankovní rada ČNB ukončila na začátku dubna 2017 svůj kurzový závazek, čímž učinila první krok k postupnému zmírňování uvolněnosti měnových podmínek. Případná zvýšená volatilita kurzu může plynout zejména z velkého objemu korunových pozic finančních investorů a mohla by za určitých okolností představovat na mikroekonomické úrovni potenciální riziko. Kurz nicméně dosud nezaznamenal výraznější výkyvy a jeho posilování bylo zatím relativně umírněné a plynulé. Vzhledem k možnosti kurzového zajištění se neočekávají zásadní dopady do celé ekonomiky. Ve středním horizontu by měly převážet fundamentální faktory směrem k postupnému mírnému posilování koruny proti euru.

Kombinace prostředí nízkých⁴ úrokových sazeb a ekonomického růstu se v ČR projevuje ve vysoké dynamice hypotečních úvěrů. Spolu s faktory, jež limitují nabídku rezidenčních nemovitostí⁵, tento vývoj přispívá k růstu nabídkových cen bytů. Pokud by rychlý růst úvěrů na bydlení a cen nemovitostí přetrvával, mohl by vést ke vzniku bubliny na realitním trhu a negativně ovlivnit finanční stabilitu.

3 Tedy osob vedených v evidenci uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce nepřetržitě alespoň 12 měsíců.

4 (nejen měnově politických)

5 (z nichž některé jsou specifické pro Prahu)

3 Strukturální reformy

3.1 Daňový systém a daňová zátěž

3.1.1 Boj s daňovými úniky

V oblasti boje s daňovými úniky byl učiněn pokrok v rámci všech tří vzájemně propojených pilířů, na nichž ČR staví boj proti daňovým únikům. Je proto třeba vyzdvihnout, že i v roce 2017 roste inkaso většiny daní nad původní očekávání, k čemuž dále uvedená opatření vedle příznivého hospodářského vývoje podstatně přispívají. Pozitivně lze také hodnotit, že se ČR pomalu přibližuje k unijnímu mediánu (10,85 %) v míře daňových úniků na DPH (tzv. VAT gap). VAT gap byl pro ČR za rok 2015 odhadnut na 16,48 %, což znamená další meziroční zlepšení.⁶

První pilíř v podobě mechanismu přenesení daňové povinnosti se v roce 2017 rozšířil o další položky, u nichž to právo EU umožňuje, konkrétně například o poskytnutí pracovníků pro stavební nebo montážní práce, o zprostředkovatelskou službu spočívající v obstarání dodání investičního zlata, o dodání nemovitosti prodávané dlužníkem z rozhodnutí soudu v řízení o nuceném prodeji, o dodání zboží poskytovaného jako záruka při realizaci této záruky nebo o dodání zboží po postoupení výhrady vlastnictví nabyvateli a výkon tohoto práva nabyvatelem. Na evropské úrovni ČR aktivně jedná návrhu *směrnice o společném systému DPH*⁷, ohledně dočasného zavedení plošného mechanismu přenesení daňové povinnosti na dodání zboží a služeb nad stanovenou prahovou hodnotu.

V případě druhého pilíře, kterým je kontrolní hlášení zavedené od roku 2016, se dle předběžných analýz inkasa DPH za část roku 2017 ukazuje, že kontrolní hlášení má další dodatečné pozitivní efekty na inkaso i v roce 2017, které opět překonávají původní konzervativní odhady.

V rámci třetího pilíře boje proti daňovým únikům v podobě implementace zákona o evidenci tržeb (EET) byla dne 1. 3. 2017 zahájena druhá fáze EET, kdy se povinnost evidence vztahuje i na podnikatele provozující maloobchod a velkoobchod. Stejně jako kontrolní hlášení i zavedení tohoto opatření provázela rozsáhlá informační kampaň, která dávala plátcům možnost v dostatečném předstihu se na ně technicky a informačně připravit. Na základě předběžných analýz se ukazuje, že odhadnutý vliv EET na DPH v roce 2017 bude překonán.

Zefektivnění výběru daní

Jedním z opatření vedoucích k potřebnému snížení regulatorní zátěže, jejichž cílem je zjednodušit podávání daňových příznání, je s účinností od zdaňovacího období roku 2017 rozšíření a zatraktivnění institutu takzvané paušální daně pro podnikatele, což je zapracováno v novele zákona o daních z příjmů. Dále se rozšiřuje elektronická komunikace mezi poplatníkem a správcem daně např. o zasílání údajů pro placení daně z nemovitých věcí e-mailem a vyrozumění o nedoplatku taktéž e-mailem a pracuje se na možnosti platby daňové povinnosti platební kartou. Od letošního roku je v účinnosti i avizovaný zjednodušený a přehledný tiskopis pro zaměstnance, kteří si podávají sami daňové příznání.

Podstatné zjednodušení příjmových daní má přinést připravovaný nový zákon o daních z příjmů, který celkově sníží administrativu a přinese zjednodušení a zefektivnění v některých oblastech. Představení návrhu tohoto zákona se i nadále předpokládá do konce roku 2017.

⁶ Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2017 Final Report: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/tax-cooperation-control/vat-gap_en

⁷ Směrnice 2006/112/ES.

3.1.2 Zdanění práce a přesun zdanění do jiných oblastí

Pokud jde o současné snižování daňové zátěže, vláda se rozhodla pro další zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a další dítě s účinností od roku 2017 prostřednictvím novely zákona o daních z příjmů. Vláda se shodla také na dalším zvýšení daňového zvýhodnění na první dítě, které bude účinné od roku 2018. Poplatníkům uplatňujícím výdajové paušály je od zdaňovacího období 2017 opětovně umožněno uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované děti nebo slevu na druhého z manželů bez vlastních příjmů, zároveň však byl s ohledem na fiskální neutralitu snížen absolutní limit pro uplatňování procentuálních výdajových paušálů a tedy snížena atraktivita tohoto odpočtu. S výhledem možné úpravy prostřednictvím výše zmíněného nového zákona o dani z příjmů je také analyzována problematika komplexního řešení rozdílu mezi zdaněním zaměstnanců a OSVČ. Další rozhodování v této věci bude pak záležet na budoucí vládě.

ČR také pokračuje v realizaci aktivit pro dosažení navýšení ekologických poplatků. Dne 9. ledna 2017 vzala vláda na vědomí *Analýzu k možnostem a dopadům zohlednění environmentálních prvků v sazbách spotřebních a energetických daní v ČR*. Analýza bude aktualizována na základě výsledků vyjednávání o přístupu ke snižování emisí v sektoru EU ETS a mimo EU ETS v rámci EU, doplněna o podrobnější odhad environmentálních dopadů, a předložena vládě do konce roku 2018. Návrh zákona o odpadech byl stažen z dalšího projednávání vládou a bude připraven pro vládu vzešlou z říjnových voleb. Pro budoucí vládu je připravován také návrh novelizace poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatku za odebrané množství podzemní vody. Cílem je zvýšit motivační i fiskální funkci těchto poplatků.

3.2 Rozpočtová politika, fiskální rámec a dlouhodobá fiskální udržitelnost

3.2.1 Rozpočtová politika

V roce 2016 skončilo hospodaření sektoru vládních institucí přebytkem ve výši 35 mld. Kč, což v relativním vyjádření činí 0,7 % HDP. Ve srovnání s rokem 2015 se jedná o významné zlepšení o 1,3 p. b. Rovněž saldo očištěné o vliv hospodářského cyklu a jednorázová či jiná přechodná opatření bylo v rekordním přebytku. Produkční mezera v roce 2016 oproti předchozímu roku mírně klesla a byla v podstatě uzavřená. Vzhledem k uzavřené produkční mezeře a s přihlédnutím k jednorázovým a přechodným opatřením odhadujeme výši strukturálního salda na 0,8 % HDP. Jeho meziroční zlepšení činilo 1,3 p. b., což dokládá, že zlepšení hospodaření sektoru vládních institucí mělo strukturální povahu. Dluh sektoru vládních institucí poklesl o více než 81 mld. Kč a v relativním vyjádření činil 36,8 % HDP, přičemž téměř tři čtvrtiny jeho poklesu šly na vrub státního dluhu. Zlepšení hospodaření sektoru vládních institucí bylo determinováno především příjmovou stranou rozpočtů, kdy daňové příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení meziročně vzrostly o 6 %. Pozitivně se v daňových výnosech promítla nová opatření v boji proti daňovým únikům. Odhadujeme, že přebytek sektoru vládních institucí v roce 2017 dosáhne výše 1,1 % HDP a dluh dále poklesne na hodnotu 34,7 % HDP. Predikce jednotlivých subsektorů je však zejména v nejbližších následujících letech nevyrovnaná, jelikož přebytek sektoru vládních institucí je primárně determinován přebytky místních vládních institucí. Pro roky 2018-2020 predikujeme zachování přebytkového hospodaření i kladného strukturálního salda. Zadlužení sektoru vládních institucí by v důsledku přebytkového hospodaření mělo klesat pod 31 % HDP v roce 2020. Bližší informace o predikci hospodaření sektoru vládních institucí v letech 2017–2020 podávají Konvergenční program České republiky a Fiskální výhled České republiky.

3.2.2 Fiskální rámec

Fiskální pozice ČR je na relativně dobré úrovni, přičemž k dalšímu posílení dochází vzhledem k nabytí platnosti a účinnosti zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který vstoupil v platnost v únoru roku 2017. Tím bylo naplněno doporučení Rady týkající se přijetí právních předpisů pro posílení fiskálního rámce. Zároveň tento zákon implementuje Směrnici Rady o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.⁸ Od r. 2017 jsou v souladu s ním aplikována numerická fiskální pravidla a je zpracovávána Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí (letošní strategii vláda schválila 24. 4.). Zákon formálně zřídil *Národní rozpočtovou radu*, jejíž členy volí PSP ČR na návrh vlády, Senátu PČR a ČNB. Všechny tři instituce již své kandidáty navrhly a předloží je ke schválení Poslanecké sněmovně vzešlé z voleb v říjnu 2017.

3.2.3 Dlouhodobá udržitelnost důchodového systému

V průběhu roku 2017 pokračovala vláda ČR v reformním trendu, který zahájila v průběhu roku 2016 a který je zaměřen na udržení přiměřenosti důchodů a zlepšení sociální situace občanů, zejména populace v post-produktivním věku. Na druhou stranu lze očekávat, že tato opatření mohou mít negativní dopady z hlediska dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.

S účinností k 1. srpnu 2017 byla schválena *novela zákona o důchodovém pojištění*, která přinesla dvě významné změny. V první řadě bylo legislativně zakotveno ukončení zvyšování statutárního důchodového věku v 65 letech pro muže i ženy. Důchodový věk 65 let pro muže bude dosažen v roce 2030, u všech žen pak v roce 2037. Ukončení zvyšování důchodového věku je současně doplněno o formalizaci pravidelného hodnocení nastavení důchodového věku a přípravu podkladů pro diskuzi o jeho dalším zvyšování ve formě pravidelných zpráv. V pětiletých intervalech bude vládě předkládána *Zpráva o stavu důchodového systému České republiky a o jeho předpokládaném vývoji se zřetelem na demografickou situaci České republiky a na očekávaný populační a ekonomický vývoj* obsahující informaci, jak by měl být stanoven důchodový věk, aby byl dodržen cílový parametr hodnotícího procesu (čtvrtina života strávená v důchodu).

Druhou hlavní změnou je stanovení nových pravidel pro zvyšování důchodů, která byla poprvé uplatněna při valorizaci důchodů od ledna 2018. Podle nových pravidel se důchody zvyšují o 100 % růstu cen a 50 % růstu reálných mezd, namísto dříve používané 1/3 růstu reálných mezd. Současně došlo ke změně v indexu růstu cen, který se pro zvýšení důchodů použije. Nově jsou sledovány dva nejvýznamnější cenové indexy – CPI a Index životních nákladů domácností důchodců – přičemž pro zvyšování důchodů se použije růst toho indexu, který ve sledovaném období rostl rychleji.

V roce 2017 pokračovala i příprava řešení finančního zajištění příjmu osob v náročných profesích v důchodovém systému při dřívějším ukončení pracovní aktivity. Záměrem je zajistit, aby obyvatelé vykonávající zdraví zatěžující, fyzicky náročná nebo nebezpečná zaměstnání, kteří proto mohou jen obtížně nebo vůbec vykonávat své povolání až do dosažení zákonem stanoveného standardního věku odchodu do starobního důchodu, mohli získat nárok na dostatečný důchodový příjem v nižším, než důchodovém věku. Meziřesortní pracovní skupina, která se otázce věnuje, prozatím rozpracovala 3 možné přístupy k řešení. Aktuálně pokračují práce na definici náročných profesí.

3.2.4 Nákladová efektivnost a správa ve zdravotnictví

V roce 2017 se řada opatření soustředila na zlepšení nákladové efektivity a správy ve zdravotnictví v souladu s doporučeními Rady EU.

⁸ Transpozice směrnice do právního řádu ČR měla být dokončena přijetím zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Tento zákon byl zamítnut v PSP po vrácení Senátem dne 5. 9. 2017. Ministerstvo financí nyní připravuje Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, který by měl příslušnou část směrnice implementovat.

V roce 2017 pokračoval nastolený trend zvyšování platů pracovníků ve zdravotnictví. Od 1. 1. 2017 proběhlo 10% navýšení platových tarifů zaměstnanců ve zdravotnictví. Financování tohoto navýšení bylo zajištěno prostřednictvím úhradové vyhlášky. Administrativní navýšení platových tarifů nařízením vlády vytvořilo tlak na další navýšování mezd v těch zařízeních, kde není poskytován plat, ale mzda. Úhradová vyhláška počítala s finančními prostředky na toto analogické navýšení ve mzdové sféře. Zároveň bylo podniknuto opatření s cílem zvýšit finanční atraktivitu směnné práce nelékařských pracovníků bez odborného dohledu u poskytovatelů lůžkové péče. Za tímto účelem byl navýšen zvláštní příplatek za směnnost poskytovaný dle nařízení vlády o platových poměrech, a to od 1. 7. 2017. Pro definované kategorie pracovníků bylo rozpětí příplatku navýšeno z 400 - 1000 Kč na 1000 - 5000 Kč. Financování tohoto opatření v roce 2017 bylo zajištěno příslušným dotačním programem. Pro rok 2018 počítá s tímto navýšením úhradová vyhláška, navržená s cílem zajištění růstu mezd a stabilizaci profesionálů ve zdravotnictví. Úhradová vyhláška byla koncem září roku 2017 zaslána do připomínkového řízení. Úhradová vyhláška kromě stabilizace personální situace nemocnic podporuje přesun péče z akutní do ambulantní a preventivní léčbu. Finanční dopady úhradové vyhlášky do systému veřejného zdravotního pojištění jsou kalkulovány jako neutrální až mírně pozitivní.

S tématem podpory dostupnosti péče úzce souvisí výrazný posun v implementaci *Strategie reformy psychiatrické péče v ČR*. V rámci této *Strategie* byly v roce 2017 schváleny a začínají být realizovány konkrétní projekty⁹ na podporu systémových změn (restrukturalizace služeb a sítě zařízení) vedoucích ke zlepšení kvality života duševně nemocných. V rámci projektu *Podpora Center duševního zdraví I* došlo k zahájení přípravy financování tzv. *Center duševního zdraví* umožňujících přesun péče o duševně nemocné z lůžkové péče psychiatrických nemocnic do jejich vlastního sociálního prostředí (komunitní péče). V roce 2017 byl z IROP č. 54 podpořen vznik dvou Center duševního zdraví. Současně probíhá další výzva č. 75 IROP Deinstitutionalizace psychiatrické péče II., zaměřená na komunitní péči (CDZ, stacionáře, psychiatrické ambulance s rozšířenou péčí) a mobilní komunitní týmy (podpora zařízení a vybavení mobilních komunitních týmů), s alokací 425 mil. Kč podíl EU.

Udržitelnost veřejných financí podpoří úspěšné přijetí *úpravy systému přerozdělování pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle farmako-ekonomických skupin (PCG)*, které s účinností od 1. 1. 2018 zajistí efektivnější přerozdělování vybraného pojistného.

V rámci projektu *DRG Restart* došlo během roku 2017 k vytvoření *Datového úložiště Referenčních nemocnic* a v souladu s navrženou *Metodikou oceňování akutní lůžkové péče* byl proveden první ostrý sběr reálných nákladových dat o celkové produkci referenčních poskytovatelů akutní lůžkové péče. Součástí datového sběru bylo i vytvoření validačních mechanismů produkčních a ekonomických dat za účelem kultivace vykazování zdravotních služeb. Dále byla vytvořena první verze klasifikačního systému CZ-DRG včetně klasifikačních pravidel a strukturovaného nákladového ocenění jednotek systému. Struktura klasifikačního systému byla oponentována odbornými společnostmi. Dalšími kroky v zavádění DRG Restart, který zajistí účelnou distribuci finančních prostředků, je modelování dopadu nové klasifikace a výsledného ocenění hospitalizačních případů na financování segmentu akutní lůžkové péče ČR. Optimalizace úhradových mechanismů v oblasti akutní lůžkové péče přispívá k transparentnosti a zvýšení účelnosti veřejných výdajů v oblasti zdravotnictví.

Jednou z letošních priorit *Národní strategie elektronického zdravotnictví na období 2016-2020* je vytvoření *Národního centra elektronického zdravotnictví*, což je jedním z předpokladů pro elektronizaci veřejné zprávy v oblasti zdravotnictví. Jeho činnostmi byl od 1. dubna 2017 pověřen odbor informatiky MZ ČR, v současnosti je již připraven návrh na ustavení samostatného *Národního centra elektronického zdravotnictví a Útvaru hlavního architekta*, včetně návrhu činností organizačních útvarů a jejich členění k dalšímu opatření jako podklad pro systemizaci služebních a pracovních míst v dalším období a jsou zahájeny kroky k personálnímu zajištění útvarů v následujících letech. V této

⁹ Podpora Center duševního zdraví I, Podpora Center duševního zdraví II, Deinstitutionalizace služeb pro duševně nemocné, Podpora zavedení multidisciplinárního přístupu k duševně nemocným

souvislosti byla také započata spolupráce s EK v rámci jejího Programu na podporu strukturálních reforem. EK podpořila projekt ČR *Strengthening of capacity for creation and implementation of the National eHealth Centre*. Mezi další priority v oblasti elektronického zdravotnictví spadá příprava náběhu plnohodnotné *elektronické preskripce (eRecept)*. Zavedení elektronické preskripce postupuje v rámci 1. etapy (náběh základních povinných služeb) v roce 2017 v návaznosti na *Akční plán k Národní strategii elektronického zdravotnictví*; v uplynulých šesti měsících došlo ke zpřístupnění testovacího prostředí a spuštění ověřovacího pilotního provozu. Následně by mělo dojít ke spuštění rutinního provozu a v periodě let 2018 – 2021 ke zpřístupnění lékového záznamu a dalších pokročilých funkcí.

K velkému posunu v rámci racionalizace tvorby údajové základny výkazů o výkonnosti zdravotnických zařízení došlo díky schválení novely zákona č. 372/2011 Sb., která umožňuje zavedení plnohodnotného systému hodnocení kvality péče, přispívá k zpřesnění stanovených úhrad péče, ale zároveň umožňuje i budování registrů, jež přispějí k významné redukci nadbytečné statické administrativy. K významnému posunu došlo v rámci budování *Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS)*, který je vytvářen v rámci *projektu Rozvoj referenčních registrů (NZIS)*. Registr je budován ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami ČR a bude obsahovat většinu produkčních a úhradových dat, která jsou pojišťovněm předávána ze strany poskytovatelů zdravotních služeb. Vzhledem k širší zejména produkčních dat bude mít registr potenciál nahradit a validovat řadu stávajících sběrů dat, které probíhají v rámci *Národního zdravotnického informačního systému* a zcela přirozeně se tak stane i hlavním datovým zdrojem pro výpočty indikátorů, zejména indikátorů kvantifikujících objem poskytované zdravotní služby. Rozvoj *NZIS* je i jedním z předpokladů pro elektronizaci veřejné zprávy v oblasti zdravotnictví.

V roce 2017 byl zřízen neveřejný registr zdravotnických pracovníků, který je klíčový pro plánování personálních potřeb a včasnou přípravu v oblasti lidských zdrojů v souvislosti s demografickými změnami a vývojem kapacit jednotlivých profesí. V současné době probíhá testovací provoz včetně shromažďování údajů vstupujících do registru.

V souvislosti s vytěžováním dat národního zdravotnického informačního systému došlo k významnému pokroku i v implementaci *Akčního plánu č. 13 (Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel) z Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí - Zdraví 2020*. Byl vybudován a spuštěn národní portál *Regionální zpravodajství NZIS s indikátory zdraví*, včetně on-line analýz pro regiony a hygienické služby. Regionální reporting je v současnosti připraven pro všechny kraje ČR a město Brno (pilotní zpravodajství pro města). Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel a ukazatelů výkonnosti zdravotního systému, jejichž efektivní produkce je podmíněna racionalizací tvorby údajové základny, pomáhá efektivnímu řízení zdravotního systému, jež přispívá k efektivní správě veřejných výdajů a dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.

V rámci plnění *Akčního plánu č. 7 (Rozvoj programů zdravotního screeningu)* ze strategie *Zdraví 2020*, byla připravena a schválena strategie financování programu z OP Z. Projekty *Národního koordinačního centra programů časného zachytu onemocnění* a *Datové základny realizace screeningových programů* byly zahájeny a dílčí pilotní projekty byly schváleny Programovým partnerstvím k přípravě projektových žádostí. Byla zřízena *Národní rada pro implementaci a řízení programů časného zachytu onemocnění*, která dohlíží na realizaci akčního plánu. V souladu s AGS 2017 míří akční plán k ochraně populace před opuštěním pracovního trhu v souvislosti se špatným zdravotním stavem prostřednictvím zdravotních politik v oblasti prevence onemocnění, což je klíčové ze sociálního i ekonomického hlediska, zejména pokud jde o udržitelnost veřejných financí.

V průběhu roku 2017 pokračovala implementace opatření vztahující se k činnosti *Komise pro posuzování rozmístění přístrojových zdravotnických prostředků*. Komise se schází v pravidelných termínech, připravuje vytvoření přehledu konečných pořizovacích cen, které byly uhrazeny za nákladné přístroje. V tomto kontextu je předpokládáno využití softwarového nástroje, u něhož je v

současnosti řešeno jeho optimální nastavení pro sběr a další využití získaných dat. Přehled konečných cen bude využit pro potřeby hodnocení žádostí.

3.3 Trh práce, sociální politika a vzdělávání

3.3.1 Politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti

ČR dlouhodobě zavádí a plní opatření směřující k větší inkluzivitě trhu práce, tak, aby byly zapojeny zejména nedostatečně zastoupené skupiny osob. Například byla v rámci *Prioritní osa 2 Sociální začleňování a boj s chudobou OP Z* vyhlášena nová výzva přispívající k podpoře sociálního začleňování. Výzva je určena pro obce (nositele Strategického plánu sociálního začleňování), které byly nebo budou vybrány *Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny* pro činnost ASZ, a to v období do 31. 12. 2017. V rámci této výzvy jsou mj. podporovány aktivity pro zlepšení přístupu k zaměstnání, vč. počátku prostupného zaměstnávání, pro osoby nejvíce ohrožené na trhu práce, tj. osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a národnostní menšiny. Efektivita těchto výzev spočívá v komplexním přístupu, tj. např. podpoře přístupu k bydlení, sociálním službám, komunitní práce, řešení zadluženosti, který umožňuje odstranění všech bariér k pracovnímu uplatnění.

Aktivní politika zaměstnanosti

Od počátku roku 2017 byla plně zahájena realizace pilotního ověřování nového nástroje APZ *příspěvek na podporu regionální mobility*. Ten byl sice pilotně ověřován ve vybraných regionech již od jara 2016, nicméně v listopadu 2016 došlo k průběžným parametrickým úpravám, rozšířením na území celé ČR a doplněním o příspěvek na přestěhování. Změny se plně projeví od počátku roku 2017. Příspěvek na podporu regionální mobility slouží k podpoře motivace pracovní síly, resp. uchazečů o zaměstnání, nalézt pracovní uplatnění mimo místo svého bydliště. Skládá se z příspěvku na dojížděku a příspěvku na přestěhování. V období od ledna do září 2017 bylo tímto příspěvkem podpořeno 2 193 osob. O příspěvek na přestěhování může požádat osoba, která si našla pracovní uplatnění mimo místo svého bydliště, v této souvislosti se přestěhovala a splňuje stanovené náležitosti. V období od ledna do září 2017 byl příspěvek poskytnut 65 osobám.

S cílem maximálně zefektivnit podporu některých mimořádně znevýhodněných osob na trhu práce směřující k jejich trvalému pracovnímu uplatnění, byla s účinností od 29. 7. 2017 zákonem č. 206/2017¹⁰ Sb. prodloužena možnost poskytovat příspěvek na vyhrazené společensky účelné pracovní místo z 12 na 24 měsíců. Tato možnost bude využívána zejména v případě uchazečů o zaměstnání vedených v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 24 měsíců, u osob s nízkou nebo žádnou kvalifikací a u osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením nebo již jsou sociálně vyloučené.

Dlouhodobě je v ČR diskutována otázka efektivnosti nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti směrem k dopadům na zaměstnanost podporovaných osob. Přestože se měření efektivnosti APZ provádí ad hoc prostřednictvím studií či evaluačních zpráv, dosud neexistuje systém pravidelného vyhodnocování APZ. Z tohoto důvodu byl počátkem roku 2017 zahájen projekt *Vyhodnocování účinnosti a efektivnosti realizace APZ*. Cílem projektu je mimo jiné nastavení systému průběžného vyhodnocování efektů APZ na cílové skupiny.

Od 1. října 2017 je zahájena realizace projektu KVASAR, jehož smyslem je, ve spolupráci se zaměstnavateli a sdruženími zaměstnavatelů, navrhnout revizi systému rekvalifikací tak, aby lépe reagovaly na potřeby trhu práce a maximalizovaly uplatnění jejich účastníků na trhu práce. Cílem je

¹⁰ Zákon č. 206/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

zejména zabezpečení dostatečného podílu praxe v průběhu rekvalifikace a zároveň zvýšit prostřednictvím jejich modularizace efektivitu rekvalifikací tak, aby byly schopny reflektovat již naučené dovednosti a rekvalifikovaná osoba mohla být vzdělávána pouze v těch částech, které skutečně potřebuje. Případná modularizace rekvalifikačních kurzů bude provázána s národní soustavou kvalifikací.

Efektivita veřejných služeb zaměstnanosti

V rámci projektu *Efektivní služby zaměstnanosti (EFES)* pokračovalo plnění klíčových aktivit zejména se zaměřením na aktualizaci metodických postupů v návaznosti na změny relevantní legislativy s cílem dále zkvalitnit služby ÚP ČR pro klienty a přispět k dalšímu snížení nezaměstnanosti (zejména u skupiny dlouhodobě nezaměstnaných). Metodika je aktualizována postupně jak v oblasti poradenství pro zprostředkování zaměstnání, v poradenském procesu při práci s uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání, tak v cíleném matchingu a monitoringu na trhu práce. Významný posun byl dosažen ve zřízení a personálním obsazení *INFOcenter* (funkčních je již 70 z cílových 80) na pracovištích ÚP ČR, které dále zpřístupňují služby ÚP ČR a usnadňují široké veřejnosti orientaci v rozsáhlé agendě činností, kterou tato instituce zajišťuje.

Řešení nezaměstnanosti mladých

V rámci OP Z ÚP ČR realizuje 11 regionálních projektů přímého přidělení s názvem *Záruky pro mladé v ... kraji*, a to prostřednictvím svých krajských poboček s celkovou alokací 933 mil. Kč. Projekty jsou realizovány zhruba od počátku roku 2016 a ukončeny budou zpravidla v průběhu roku 2019. Od počátku roku 2016 do září 2017 bylo podpořeno těmito projekty 3 748 osob. Cílem projektů je kombinací různých nástrojů a aktivit (individuální poradenství, motivační kurz, rekvalifikace, práce na zkoušku a odborná praxe s mentorem) dodat účastníkům projektu bez pracovních zkušeností znalosti, aby byli schopni se v co nejkratším čase zapojit do pracovního procesu a získanou práci si udržet. Projekty řeší problémy související s vysokým podílem nezaměstnanosti osob mladších 30 let (tj. do 29 let včetně). Tato cílová skupina postrádá, případně má pouze minimální pracovní zkušenosti a jejich umístění na trhu práce je tak složitější.

Sociální podnikání

V květnu 2017 byl vládě předložen návrh věcného záměru zákona o sociálním podnikání, ten byl následně schválen.¹¹ Vedle zákona o sociálním podnikání je připravována *Strategie rozvoje sociálního podnikání*, která bude zejména upravovat benefity pro sociální podniky. Sociální podnikání je taktéž podporováno prostřednictvím ESIF. Díky této podpoře vznikají nové sociální podniky, popř. rozšiřují svou podnikatelskou činnost. Z IROP bylo ve dvou výzvách z EFRR podpořeno 33 projektů na sociální podnikání s celkovou alokací 114 mil. Kč z EU a další projekty jsou v hodnocení. K říjnu 2017 bylo z IROP podpořeno vytvoření 122 pracovních míst v sociálních podnicích. V roce 2017 bylo v rámci OP Z celkem podpořeno 21 projektů v celkové alokaci 70 mil Kč, a to v rámci výzvy č. 67. Zároveň byla v roce 2017 vyhlášena výzva nová, č. 129, kterou byl prozatím podpořen 1 projekt v hodnotě cca 4 mil. Kč, přičemž hodnotící proces projektů podaných v této výzvě bude pokračovat až do dubna 2018. V OP Z bylo do současné chvíle (říjen 2017) vytvořeno 230 pracovních míst v sociálních podnicích.

V roce 2017 se podařilo naplnit některé dílčí cíle obsažené v Akčním plánu pro rozvoj sociálních služeb na období 2017-2018

Agenturní zaměstnávání

¹¹ Usnesení vlády č. 367 ze dne 15. května 2017.

Dne 29. 7. 2017 nabyla účinnost novela zákona o zaměstnanosti a dalších souvisejících zákonů, která upravila práva a povinnosti dotčených subjektů v oblasti agenturního zaměstnávání. Cílem předmětné novely bylo zejména zvýšení odpovědnosti uživatelských subjektů za nedodržování práv dočasně přidělených zaměstnanců agenturami práce včetně ukotvení definice tzv. zastřenénoho zprostředkování zaměstnání. Dále byla ukotvena opatření, která posilují právní postavení dočasně přidělovaných zaměstnanců a zajišťují, aby výkon zprostředkovatelské činnosti byl vykonáván pouze seriózními agenturami práce s patřičným personálním a materiálním zabezpečením.

3.3.2 Účast žen na trhu práce

Služby péče o děti - dětské skupiny

Dle vládních cílů i doporučení Rady EU jsou kvalitní a dostupné služby péče o děti pro ČR klíčové. Z toho důvodu dne 29. listopadu 2014 vstoupil v platnost zákon¹² o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (dále jen zákon o dětské skupině). Přijetím zákona o dětské skupině došlo k nastavení základních parametrů služby péče o dítě na nekomerční bázi. Dětské skupiny poskytují péči v menších skupinkách dětí a mohou vycházet vstříc individuálním potřebám dětí. Zákon nastavuje podmínky poskytování péče úměrné počtu dětí, a stává se tak dostupnou i pro poskytovatele, kteří nemohou naplnit požadavky mateřských škol dle školského zákona. Jedná se například o malé obce, menší zaměstnavatele, pobočky zaměstnavatelů nebo nestátní neziskové organizace. Zaváděním dětských skupin se mohou vytvářet další pracovní místa pro pečující osoby, například pro ženy starší 50 let, které jsou ohroženou skupinou na trhu práce. Rodiče mohou uplatnit slevu na dani za každé dítě, které navštěvuje dětskou skupinu ve výši maximálně minimální mzdy za rok. V současné době je evidováno více jak 400 dětských skupin, další žádosti o evidenci jsou v procesu zpracovávání. V provozu jsou taktéž informační webové stránky.¹³

Opatření na podporu sladění rodinného a pracovního života

Od roku 2012 existuje možnost nabytí profesní kvalifikace (PK) *Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky* a PK *Chůva pro dětské koutky*.¹⁴ Absolvováním prvně jmenované profesní kvalifikace je splněna podmínka kladená na odbornou způsobilost například pro pečující osoby v dětské skupině. Zájem o PK *Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky* neustále roste, což demonstrují data o počtu absolventů/ek: : r. 2013 – 118, r. 2014 – 227, r. 2015 – 454, r. 2016 – 1161, za rok 2017 průběžně 1427. Stále roste také počet fyzických a právnických osob, které zkoušky pořádají. Aktuálně jich je pro tuto PK 66 po celé ČR.¹⁵

V rámci OP Z se pokračuje v podpoře dětských skupin s upravenou stupnicí jednotkových nákladů, a to jak pro zřizování nových dětských skupin, tak provoz stávajících dětských skupin. Rovněž v rámci OP Z jsou realizovány systémové projekty, které se zaměřují zejména na podporu rodičů s dětmi a služeb péče o dítě s cílem vytvořit stabilní systém péče o děti předškolního věku nebo vytvořit platformu pro rodinnou politiku. Pokračuje taktéž realizace projektu *Podpora implementace dětských skupin*, v rámci něhož je poskytováno komplexní poradenství a metodická podpora poskytovatelům dětských skupin k implementaci zákona o dětské skupině. Součástí projektu je vytvoření celorepublikové databáze dětských a webové komunikační platformy poskytovatelů.

Rovněž pokračuje pilotní ověřování tzv. *mikrojeslí*, což je nejnovější typ péče o děti od šesti měsíců, v kolektivu max. 4 dětí. Po celé ČR se pilotně ověřuje 68 mikrojeslí. Výstupem projektu je také zpracování návrhu řešení v rámci nelegislativní, případně legislativní úpravy pro zřizování a provoz

12 zákon č. 247/2014 Sb.

13 www.dsmpsv.cz

14 podle zákona č. 179/2006 Sb.

15 Více informací o profesních kvalifikacích lze získat na webových stránkách Národní soustavy kvalifikací: <https://www.narodnikvalifikace.cz/>

mikrojeslí. Součástí projektu je také revize standardů vzdělávání osob pečujících o nejmenší děti za účelem zvýšení kvality a odbornosti poskytované služby.

Od počátku roku 2017 je realizován systémový projekt *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů*. Cílem je zlepšit koordinaci celostátních a regionálních politik v oblasti podpory rodin, a to prostřednictvím sítě krajských poradců a fungování celostátní a regionálních platform. V rámci projektu bude vytvořena *Metodika tvorby rodinné politiky na krajské a místní úrovni* a dále v každém kraji vznikne, s přihlédnutím k jeho specifikům, návrh koncepce rodinné politiky a návrh implementace konkrétních prorodinných opatření.

V roce 2017 pokračovala činnost *Odborné komise pro rodinnou politiku*, která se zaměřuje na vytvoření návrhu dlouhodobého a systémového řešení rodinné politiky v ČR zahrnující oblast služeb péče o děti a problematiku sladění pracovního a rodinného života. Odborná komise se podílela na přípravě *Koncepce rodinné politiky a Zprávy o rodině*. Oba tyto dokumenty byly schváleny vládou v září 2017. Koncepce obsahuje řadu konkrétních opatření z oblasti sladování rodinného a pracovního života. V tomto směru je klíčový rozvoj dostupných a kvalitních forem zařízení předškolní péče a úprava v oblasti dávek a daní. Mezi zásadní opatření patří: podpora částečných úvazků (slevy na sociálním pojištění pro zaměstnavatele), zavedení institutu sdíleného pracovního místa nebo zajištění dlouhodobého financování dětských skupin ze státního rozpočtu.

V souladu s doporučením Rady EU pro ČR vláda během roku 2017 projednala navržené legislativní změny, které směřují k prohloubení flexibility základních pracovněprávních vztahů za současného posílení ochrany postavení zaměstnance. Patří k nim návrh na zavedení dlouhodobého ošetřovného, jehož hlavním účelem je poskytnout nemocensky pojištěné osobě přiměřenou náhradu za ztrátu příjmu z výdělečné činnosti, která musela být z důvodu poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče ošetřované osobě přerušena, a to formou dávky nemocenského pojištění. V zákoně o nemocenském pojištění se zavádí nová dávka nemocenského pojištění – dlouhodobé ošetřovné. V zákoníku práce se v souvislosti s dlouhodobým ošetřovným zaměstnavateli stanoví povinnost omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče a povinnost zařadit zaměstnance po skončení poskytování této péče na jeho původní práci a pracoviště.

V rámci podpory zapojení mužů do péče a změně postoje obyvatelstva byla legislativně ukotvena tzv. dávka otcovská poporodní péče, která umožňuje otci během šestinedělí zůstat týden doma s matkou a dítětem s náhradou mzdy ve výši 70 % denního vyměřovacího základu

Rovnost žen a mužů na trhu práce

Na podporu rovného odměňování mužů a žen na trhu práce je zaměřen projekt 22 % k rovnosti, který se do řešení problematiky snaží zapojit zásadní aktéry v této oblasti jako např. Státní úřad inspekce práce, Kancelář veřejné ochránkyně práv či Úřady práce. Aktuálně byla u příležitosti letošního Evropského dne rovného odměňování ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR představena studie o rozdílech v odměňování žen a mužů. Rovněž v Liberci proběhla již druhá Konference o rovném odměňování.

3.3.3 Sociální ochrana

Sociální bydlení

Ačkoli návrh *zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení* byl 8. března 2017 schválen vládou, při jeho projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v rámci dalšího legislativního procesu

nešel dostatečnou podporu a nebylo ukončeno ani jeho první čtení.¹⁶ V roce 2016 započala realizace systémového projektu *Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend* (zkráceně *Podpora sociálního bydlení*), který si klade za cíl přenést dobrou praxi v oblasti sociálního bydlení ze zahraničí do podmínek ČR, realizovat analýzy nezbytné pro zavedení systému sociálního bydlení, a dále pak ve spolupráci se šestnácti obcemi ČR připravit a pilotně odzkoušet metodiky týkající se sociální práce s klienty sociálního bydlení, šířit informace o sociálním bydlení a s ním spojených tématech a poskytnout vzdělávání sociálním pracovníkům, kteří se sociálním bydlením zabývají. Projekt vychází z vládou schválené *Koncepcí sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025*, jeho realizace tudíž není závislá na přijetí zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení. V říjnu 2017 bylo v rámci projektu spuštěno *Kontaktní centrum*, jehož cílem je poskytovat informace obcím a dalším aktérům se zájmem o realizaci systému sociálního bydlení.

Rozvoj sociálních služeb

V roce 2017 pokračoval legislativní proces k tzv. *velké novele zákona o sociálních službách*, jejímž cílem je především zpřehlednění a zjednodušení systému sociálních služeb, promítnutí aktuálních požadavků praxe a potřebám všech subjektů zúčastněných při poskytování sociálních služeb nebo lepší zacílení poskytovaných služeb na potřeby klientů. Navrhované změny umožní poskytování sociálních služeb „na míru“ podle druhu nepříznivé sociální situace. Návrh byl 22. 3. 2017 projednán vládou.

Nezávisle na novele zákona se však pracuje na *novele vyhlášky č. 505/2006*, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, a to v oblasti standardů kvality sociálních služeb, některých úkonů určitých druhů sociálních služeb, podmínek pro zpracování a strukturu střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a některých dalších oblastí. V posledních měsících roku 2017 započne připomínkové řízení, předložení vládě je plánováno na duben 2018.

Aktivní stárnutí

Vláda i nadále podporuje opatření obsažená v *Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017* (NAP), jehož hlavním cílem je změna přístupu lidí a celé společnosti ke stárnutí, zlepšení zapojení starších občanů do života společnosti a podpora aktivního stárnutí jako prevence sociálního vyloučení a zdravotních problémů. Průběžná hodnotící zpráva o plnění opatření NAP byla vládě předložena v červnu 2017.

Pro systémové zajištění agendy přípravy na stárnutí byly zahájeny práce na novém strategickém materiálu navazujícím na NAP pro období let 2018 – 2020, který bude vládě přeložen v prvním čtvrtletí roku 2018. Byla realizována série pěti kulatých stolů pro odbornou veřejnost Národní konvent o stárnutí populace k diskusi nad jednotlivými oblastmi tohoto strategického dokumentu.

K podpoře starších osob včetně osob ohrožených sociálním vyloučením byly v r. 2017 využívány rovněž relevantní dotační programy. Jedná se o program *Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností* s finanční dotací pro rok 2017 ve výši 18 mil. Kč a dotační program na podporu samosprávy v oblasti stárnutí s alokací 20 mil. Kč na rok 2017. V rámci OP Z byla v roce 2017 zahájena realizace systémového projektu *Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň*. Hlavním cílem projektu je implementace politiky přípravy na stárnutí na úroveň samosprávy, která je svou působností blíže občanům než orgány státní správy.

V září a říjnu 2017 uspořádalo MPSV ve spolupráci s dalšími resorty (MV, MPO, MZ, Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu) v osmi krajích ČR v souladu s plněním NAP 2013-2017 informační a osvětové akce pro seniory, na kterých je informoval o právech a dostupné pomoci

16 usnesení č. 163.

v různých oblastech od sociálních služeb, zdravotní prevence přes bezpečnost a boj proti nekalým obchodním praktikám.

Úprava systému dlouhodobé zdravotně sociální péče

V roce 2017 byl zpracován návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb, tzv. změnový zákon. Cílem úpravy je nastavit komplexní systém pomoci, který zajistí efektivní a finančně udržitelné poskytování služeb dlouhodobé péče na sociálně zdravotním pomezí, tedy řešení pro osoby, které potřebují poskytování zdravotních a sociálních služeb zároveň. Úprava počítá se změnou některých stávajících platných zákonů v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb, především v oblasti financování a organizace tohoto koordinovaného systému. Od začátku roku 2017 probíhalo vnější připomínkové řízení k návrhu úpravy systému dlouhodobé zdravotně sociální péče. Materiál byl v březnu předložen vládě a dne 23. 5. 2017 bylo zpracováno pozitivní stanovisko předsedy LRV. Návrh je připraven k projednání na vládě.

3.3.4 Vzdělávání

Předškolní vzdělávání

Od září 2017 je předškolní vzdělávání pro děti, které dovrší do 31. 8. pěti let věku, až do zahájení povinné školní docházky, povinné. Podrobnosti stanovuje školský zákon a vyhláška č. 14/2005 Sb. Od 1. 9. 2017 nelze rozhodnout ze strany školy o ukončení předškolního vzdělávání v případě dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Při zápisu v květnu byly (dle novely školského zákona) od září 2017 do mateřských škol zřízených obcí nebo svazkem obcí přednostně přijímány děti od 4 let a starší s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu konkrétní školy. I nadále platí (dle novely školského zákona účinné od 1. 9. 2018), že při zápisu v květnu 2018 budou upřednostňovány děti tříleté a starší s trvalým bydlištěm ve školském obvodu, pro který je škola spádová. Nárok dvouletých dětí na přednostní přijetí je ustanoven až od roku 2020.

Od 1. 9. 2017 musí mít všechny mateřské školy zpracovaný školní vzdělávací program tak, aby byl v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (resp. jeho úpravami ze srpna 2016 a února 2017). Od 1. 9. 2017 se již předškolní vzdělávání nedělí na 3 ročníky podle věku dětí.

Díky dvou výzvám IROP na předškolní vzdělávání bylo podpořeno celkem 154 projektů za více jak 2,2 mld. Kč z EFRR. V těchto zařízeních předškolního vzdělávání (mateřské školy, dětské skupiny, služby péče o děti, spolky zajišťující péči o děti) bude modernizováno či nově vybudováno 8008 míst pro děti předškolního věku a dále zde bude k dispozici 1454 míst pro děti ve věku do 3 let.

Inkluze ve vzdělávání

V roce 2017 pokračuje financování postupně přiznávaných nárokových podpůrných opatření podle § 16 školského zákona a vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných¹⁷, tj. školy a školská zařízení v tomto novém systému obdržely vyhláškou garantovanou jednotnou výši finanční normované náročnosti poskytovaného podpůrného opatření. Financování zajišťují u škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí, svazkem obcí a soukromého školství krajské úřady z poskytnutých finančních prostředků. Školy a školská zařízení zřizovaná MŠMT a

¹⁷ vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

školy církve jsou financovány přímo z MŠMT. Nově je také připraven investiční dotační program, který zabezpečí financování podpůrných opatření investičního charakteru, která mají výše zmíněnou vyhláškou stanovenou normativní částku.

Dále probíhá vzdělávání pedagogických pracovníků škol a pracovníků školských poradenských zařízení v oblastech zaměřených na porozumění podpůrných opatření a jejich zavádění do praxe a jsou realizovány informační semináře ke změnám financování regionálního školství v jednotlivých krajích. Nadále pokračuje realizace tří individuálních systémových projektů, zaměřených například na zkvalitnění školských poradenských služeb, podporu škol nacházejících se v sociálně vyloučených lokalitách či na vzdělávání žáků pocházejících ze znevýhodněných podmínek.

V září 2017 vstoupila v platnost nová právní úprava vyhlášky č. 27/2016 Sb, která měla za cíl odstranit technické nedostatky v textu samotné vyhlášky a směřovala rovněž k odstranění nadměrné administrativní zátěže v oblasti společného vzdělávání. Úpravy *Rámcového vzdělávacího programu* pro základní vzdělávání k 1. 9. 2017 se týkají pojetí vzdělávání a systému péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. Změnou bylo ošetřeno stanovení očekávaných výstupů minimální doporučené úrovně.

Posílení kvality škol

Realizace projektu *Komplexní systém hodnocení* úspěšně pokračuje, k dispozici jsou výstupy dle harmonogramu (aktuálně zejména zprávy k výsledkům mezinárodních šetření, publikace s uvolněnými úlohami z šetření TIMSS 2015) a realizována je také první vlna vzdělávání pedagogů, zaměřená na zkvalitňování výuky matematiky a přírodovědy na 1. stupni ZŠ s využitím didaktického potenciálu uvolněných úloh z mezinárodních šetření TIMSS 2015.

Kariérní systém

V souladu s doporučením Rady EU z roku 2016 byla připravena a vládou schválena novela zákona o pedagogických pracovnících, která nově upravovala kariérní systém učitelů. Při následném projednání v Parlamentu ČR však tato novela nebyla přijata. Některé prvky nepřijatého kariérního systému učitelů budou využity v rámci podpory profesního rozvoje pedagogických pracovníků. V této souvislosti je v procesu schvalování projekt *Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů*. Cílem projektu je vytvoření, ověření a implementace systému ucelené modulární podpory přispívající ke zvyšování profesního rozvoje vedoucích pracovníků v oblasti pedagogického řízení škol a učitelů v oblasti oborových didaktik.

Odborné vzdělávání a příprava

Na jaře roku 2017 byl zahájen proces revizí 286 rámcových vzdělávacích programů pro počáteční vzdělávání. V souvislosti s digitalizací a modernizací výrobních postupů se zaměřujeme na aktualizaci rozsahu a organizace praktického vyučování, aby bylo zajištěno praktické vzdělávání žáků v reálném prostředí firem. Za účelem zvyšování kvality odborného vzdělávání bude ověřována možnost využití standardů Národní soustavy kvalifikací do Rámcových vzdělávacích programů pro odborné vzdělávání. V květnu 2017 byla zahájena realizace schváleného individuálního projektu národního *Modernizace odborného vzdělávání*, jehož cílem je zvyšování kvality odborného vzdělávání a přípravy tak, aby byla významně podpořena uplatnitelnost absolventů na trhu práce. Současně je prostřednictvím OP VVV finančně podporováno prohlubování spolupráce škol se zaměstnavateli. V rámci výzvy *Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování* tzv. Šablony pro SŠ a VOŠ I. patří mezi nejvíce žádané šablony Koordinátor spolupráce školy se zaměstnavatelem, Kariérový poradce, Stáže pedagogů u zaměstnavatelů a Tandemová výuka.

Od září 2017 se školám zákonným opatřením (novela školského zákona) ukládá povinnost vyvinout úsilí spolupracovat se zaměstnavateli tak, aby naplnili cíle středního odborného vzdělávání a přípravy. Jedná se především o prohlubování spolupráce středních škol se zaměstnavateli při tvorbě školních vzdělávacích programů, realizaci praktického vyučování žáků na pracovištích zaměstnavatelů a zapojování odborníků z praxe do výuky odborných předmětů.

Stávající systém ekonomické efektivity vzdělávání v oblasti středního odborného vzdělávání v řadě případů působí negativně i na kvalitu vzdělávání. Školy v zájmu získání žáků (a tedy prostředků státního rozpočtu) snižují nároky na kvalitu „při vstupu“ do vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou. Zásadní změnu představuje zavedení nového systému financování pedagogické práce v základních a středních školách od ledna 2019. Pro jednotlivé obory vzdělání bude závazným právním předpisem (nařízení vlády) stanoven maximální rozsah vzdělávání, nebo maximální rozsah přímé pedagogické činnosti hrazený ze státního rozpočtu. Škole bude poskytnut objem finančních prostředků na skutečný počet jejích pedagogů, pokud hodinové vyjádření jejich úvazků (přímé pedagogické činnosti) nepřekročí stanovený maximální rozsah. Objem poskytnutých prostředků bude také respektovat reálné zařazení pedagogů školy do platových tříd a stupňů a normativně stanovenou úroveň ostatních nárokových a nenárokových složek platů.

Vysokoškolské vzdělávání

V první polovině roku 2017 byl připraven nový systém financování vysokých škol, jehož hlavními cíli jsou: stabilizace financování veřejných vysokých škol; přispění k systémové diverzifikaci veřejných vysokých škol a posílení motivačních prvků ke zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání. Zavedení nového systému od roku 2018 bylo podmíněno rovněž zvýšením celkového objemu finančních prostředků dostupných pro vysoké školství, které nakonec bylo zajištěno ve výši 3 mld. Kč. Konečná jednání o podobě systému proběhnou do konce roku 2017, současný návrh však počítá s rozdělením institucionálního financování veřejných vysokých škol do fixní části zajišťující stabilitu, předvídatelnost a základní úroveň kvality a do výkonové části zaměřené na zvyšování kvality prostřednictvím soutěže vysokých škol o dodatečné prostředky na základě určených kritérií kvality a výkonu. Ukazatele kvality a výkonu byly revidovány a byly navrženy nové indikátory zohledňující úspěšný průchod studentů studiem.

3.3.5 Podpora migrace

Podpora příchodu kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí

Dne 15. 8. 2017 vstoupila v účinnost *novela zákona o pobytu cizinců na území ČR*.¹⁸ Touto novelou byla kromě jiného implementována směrnice o vnitropodnikově převedených zaměstnancích (2014/66/EU) vysílaných k výkonu zaměstnání na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty.

Projekt *Welcome Package pro investory* určený pro zahraniční investory, kteří v ČR nově založili organizační složku nebo kapitálově propojenou společnost, ale pro zahájení podnikání potřebují přemístit know-how činnosti zahraničního investora do ČR, úspěšně pokračoval i v roce 2017. Tento projekt pro investory využilo prozatím 25 cizinců.¹⁹ Realizace projektů bude nadále pokračovat i po účinnosti novely zákona o pobytu cizinců na území ČR.²⁰ V průběhu podzimu 2017 probíhají diskuse nad jeho úpravou a rozšířením o nově začínající podniky (tzv. start-upy). Vláda v roce 2017 pokračuje také v úspěšné realizaci projektu *Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné a lokalizované zaměstnance a statutární orgány zahraničních investorů (Fast Track)*, který stanovuje pravidla pro

18 novela zákona č. 326/1999 Sb.

19 (nejsou uvedeny žádosti rodinných příslušníků, kterých je přibližně 10)

20 novela zákona č. 326/1999 Sb.

zrychlený převod a lokalizaci vnitropodnikových zaměstnanců, příp. statutárních orgánů zahraničních investorů na výkon práce v ČR a pomáhá zabezpečit dostatek kvalifikované pracovní síly. Za prvních devět měsíců 2017 bylo do projektu *Fast Track* zařazeno 138 osob. Zároveň byla připravena změna projektu *Fast Track*, která reflektuje zřízení nového pobytového titulu v podobě karty vnitropodnikově převáděného zaměstnance.

V roce 2017 dále úspěšně probíhala realizace *Projektu Ukrajina*²¹ určeného pro tuzemské zaměstnavatele, kteří dlouhodobě nemohou obsadit volné pracovní místo vysoce kvalifikovaným specialistou z řad občanů ČR, resp. EU, a jehož cílem je dosáhnout časových úspor při přijímání a vyřizování žádostí o zaměstnanecké a modré karty pro specialisty z Ukrajiny, kteří budou na území ČR vykonávat vysoce kvalifikovanou práci v oblasti výroby, služeb nebo ve veřejném sektoru. Stanovená roční kvóta 500 osob je naplněna více než z poloviny (483 osob), nejčastěji se přitom jedná o zdravotnické profese. Vedle toho pokračovala i realizace *Režimu Ukrajina* určeného rovněž pro tuzemské zaměstnavatele, kteří dlouhodobě nemohou obsadit volné pracovní místo středně či méně kvalifikovaným pracovníkem z řad občanů ČR, resp. EU. Za devět měsíců roku 2017 bylo do Režimu zařazeno celkem přes 9 000 žadatelů, přičemž kvóta činí 10 200 osob ročně. Předpokládá se tedy, že roční kvóta bude vyčerpána.

V srpnu 2017 byl vládou schválen nový migrační projekt s názvem *Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství a potravinářství z Ukrajiny*, který má být realizován od 1. 1. 2018. Projekt je obdobou *Režimu Ukrajina* – slouží českým zaměstnavatelům k získávání pracovníků do zemědělství a potravinářství na dobu 6 až 12 měsíců.

V rámci novely zákona²² o pobytu cizinců, která nabyla účinnosti dne 15. srpna 2017, byl zaveden nový pobytový titul, a to dlouhodobý pobyt za účelem investování, tzv. „karta investora“. Spolu s novelou nabylo účinnosti ve stejný den také prováděcí nařízení²³ k této novele - nařízení o některých podmínkách vydání a prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování. Díky kartě investora je možné získat povolení k dlouhodobému pobytu na 2 roky v případě, že investor provede v ČR investici ve výši minimálně 75 mil. Kč a vytvoří alespoň 20 nových pracovních míst. Žádost o kartu investora je nutné doplnit věrohodným podnikatelským záměrem.

Posledním projektem v oblasti ekonomické migrace, jenž vláda v roce 2017 realizovala (ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR) je projekt *Zácvik*, který je určen pro cizince ze třetích zemí, kteří jsou vysíláni zahraničními zaměstnavateli k českým právnickým (typicky výrobním společnostem), popř. fyzickým osobám za účelem zvyšování dovedností a kvalifikace pro účely dalšího zaměstnání těchto cizinců u jejich zahraničních zaměstnavatelů, s tím, že jejich zácvik může trvat nejvýše 6 měsíců.

Nástroje k dosahování cílů v oblasti legální migrace uvedené ve *Strategii migrační politiky ČR* jsou plněny. Již zmíněná novela zákona o pobytu cizinců účinná od 15. 8. 2017 splnila řadu vytyčených cílů. Posílila např. autonomii procesu povolování vstupu a pobytu cizinců vůči obecnému režimu správního řízení, umožnila převést do českého právního systému směrnice EU o sezónních pracovnících a vnitropodnikově převáděných pracovnících, včetně revize systému zaměstnaneckých karet a podnikání cizinců a v neposlední řadě přispěla k dalšímu vytváření konceptu programů legální migrace (sloužících k legislativnímu zakotvení projektů legální migrace).

Co se týče další podpory legální migrace v oblasti vzdělávání, vláda ČR v květnu 2017 schválila²⁴ realizaci *Režimu student: konceptu pro usnadnění vízové procedury u vybraných studentů*. Hlavním cílem *Režimu student* je usnadnění vízové procedury u vybraných cizinců přijatých ke studiu v ČR v

21 Zvláštní postupy pro vysoce kvalifikované zaměstnance z Ukrajiny

22 zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

23 nařízení vlády č. 223/2017 Sb.

24 usnesení vlády č. 390/2017 ze dne 22. 5. 2017

akreditovaných studijních programech na vysokých školách zařazených do Režimu student. V rámci *Režimu student* je měsíčně nabíráno necelých 400 žádostí o dlouhodobá víza.

Podpora integrace cizinců

V lednu 2016 vláda přijala dokument *Aktualizovaná Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu (KIC)*.²⁵ Úkoly z Koncepce byly aktualizovány k *Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu* v roce 2017.²⁶ Úkoly vyplývající z těchto usnesení vlády pro všechny zainteresované resorty byly v roce 2017 průběžně plněny jednotlivými resorty dle schváleného harmonogramu.

Prioritou KIC je zajištění informovanosti cizinců. V roce 2017 se osvědčily např. integračně-adaptační kurzy pro nově příchozí cizince, a to zejména v návaznosti na příliv zahraničních pracovníků, dále kurzy výuky češtiny, jak dětí, tak dospělých, kurzy sociokulturní orientace cizinců k aktuálním tématům. Posíleno bylo poskytování asistence cizincům na pracovištích ministerstva vnitra, ve školách i na úřadech, poskytování právního a sociálního poradenství apod. Další prioritou KIC je přenesení integrace na lokální a regionální úroveň, a důraz byl proto kladen na větší zapojení krajů a obcí. I nadále byly podporovány integrační projekty obcí ve spolupráci s nevládními neziskovými organizacemi (v roce 2017 byly projekty realizovány 15 obcemi), vysoký informační potenciál měla celostátní konference obcí realizujících integrační projekty. Podporována byla síť krajských *Center na podporu integrace cizinců*, zvažována jsou opatření pro zajištění rozvoje a trvalé udržitelnosti těchto Center.

Informace cizincům i veřejnosti poskytuje informační linka OAMP, a to emailem i telefonicky. Zároveň jsou pravidelně aktualizovány webové stránky²⁷. Informační letáky a publikace byly průběžně aktualizovány a přeloženy do řady jazyků.

3.4 Opatření na podporu konkurenceschopnosti

3.4.1 Reforma regulovaných povolání

ČR vede interní diskuzi o doporučeních, která jí adresovala EK v rámci letošního lednového balíčku ke službám. Doporučení se týkají povolání stavební inženýr, architekt a připravované nové profesní regulace pro povolání realitní agent. ČR se rovněž týká obecné doporučení pro všechny státy regulující profesi advokát a účetní/daňový poradce. První vyhodnocení shledalo regulační opatření u uvedených profesí adekvátními, EK byl tlumočen zájem na dalších jednáních za účelem vyjasnění sporných názorů a některých specifik nastavení profesních pravidel v ČR

3.4.2 Podnikatelské prostředí

Snižování administrativní zátěže

V roce 2017 pokračovala intenzivní práce zaměřená na snižování administrativní zátěže podnikatelů napříč jednotlivými orgány státní správy. Vládě ČR byla předložena v červnu *Informace o snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2016* (dále jen *Informace*), která obsahuje vyhodnocení stavu plnění 27 naplánovaných opatření, z nichž bylo zrealizováno 12 opatření a nad rámec plánu bylo zrealizováno dalších 11 opatření, tedy celkem 23 opatření. Pro následující období je naplánováno k plnění 28 opatření. Opatření jsou zaměřena zejména na odstraňování duplicitních hlášení o odpadech, duplicitních údajů pro statistický a finanční úřad, placení daní a elektronizaci veřejné

²⁵ usnesení vlády č. 26 ze dne 18. ledna 2016

²⁶ usnesení vlády č. 11 dne 9. ledna 2017

²⁷ www.mvcr.cz/cizinci

správy. Informace obsahuje také výsledky Přeměření 2016, z nichž je zřejmé, že proti roku 2005 došlo ke snížení administrativní zátěže při podnikání o 31,49 % a zároveň došlo ke snížení počtu informačních povinností o celkových 675 informačních povinností. Vládě ČR bude předložena *Informace o snižování zátěže při podnikání za rok 2017* do června 2018.

Novým dlouhodobým cílem pro všechny orgány státní správy je snížení zátěže při podnikání prostřednictvím 40 opatření do konce roku 2020 a provedení dalšího přeměření administrativní zátěže v roce 2021. Opatření se osvědčila jako vhodný nástroj pro sledování snižování administrativní zátěže podnikatelů, protože mohou pružněji reagovat na potřeby podnikatelů i s přihlédnutím k reálným možnostem jednotlivých resortů.

Ekoaudit

Poslední etapa Ekoauditů, schválená vládou v lednu 2017, zahrnuje 7 nových návrhů na změnu právních předpisů upravujících problematiku obalů, vody, ochrany ovzduší, ochrany přírody a krajiny a předcházení ekologické újmy. Navržená opatření jsou postupně plněna v závislosti na probíhající novelizaci příslušných právních předpisů. V další etapě Ekoauditů, zahájené screeningem v září 2017, zaslaly podnikatelské svazy a asociace 64 podnětů, které po verifikaci budou do konce roku 2017 zpracovány formou návrhů na odstranění gold-platingu, tj. nadbytečné administrativní a finanční zátěže podnikatelské sféry v oblasti environmentálních právních předpisů.

Podpora malých a středních podniků

Na podporu rozvoje malých a středních podnikatelů byl připraven *Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2017 (AP MSP)*, který byl dne 29. května 2017 schválen pracovní skupinou Rady vlády pro konkurenceschopnost a hospodářský růst, jenž navazuje na vládní *AP MSP* z let 2015 - 2016 a *Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR*. ČR se zaměřuje na cílenou podporu MSP ve třech prioritních oblastech (vytváření příznivého podnikatelského prostředí, zlepšení přístupu k finančním prostředkům pro podnikatele a zdroje pracovních sil).

Informovanost podnikatelské sféry

V roce 2017 ČR nadále pokračuje ve zvyšování povědomí mezi českými podnikateli a občany o existujících nástrojích na vnitřním trhu EU, tzv. integrované službě pro podnikatele, kterou tvoří *Jednotná kontaktní místa (JKM)*, *Kontaktní místo pro výrobky (ProCoP)* a síť *SOLVIT*. V dubnu 2017 bylo spuštěno aktualizované elektronické JKM (eJKM) na portálu BusinessInfo.cz. Přehledně strukturované a uživatelsky příjemné prostředí lépe vyhovuje požadavkům jak podnikatelů, tak občanů ČR a jiných členských států EU. Další reformní aktivity budou záviset na výsledné podobě nyní projednávaného *návrhu nařízení k Jednotné digitální bráně*, který byl představen EK v květnu 2017 v rámci tzv. vymáhacího balíčku a jehož je ČR aktivním podporovatelem.

Podpora exportu

Celkový vývoz za první pololetí 2017 dle přeshraniční statistiky zahraničního obchodu dosáhl hodnoty 2 126,5 mld. Kč, což představuje nejlepší výsledek v historii ČR. Oproti roku 2016 jde o nárůst 5,2 %. Celkový přebytek obchodní bilance za první pololetí 2017 činil 243,2 mld. Kč, což je o 39,8 mld. Kč méně než v roce 2016, protože dovoz oproti roku 2016 rostl více - o 8,4 % a dosáhl hodnoty 1 883,3 mld. Kč. V národním pojetí statistiky zahraničního obchodu, kdy je sledován skutečný obchod se zbožím realizovaný mezi českými a zahraničními subjekty, tj. změna vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty, dosáhl vývoz v prvním pololetí 2017 hodnoty 1 795,1 mld. Kč, což představuje oproti stejnému období roku 2016 nárůst o 6,1%. Celkový přebytek obchodní bilance v tomto pojetí je 106,5

mld. Kč, což je o 17,0 mld. méně než v prvním pololetí 2016. I v národním pojetí tak dovoz oproti stejnému období roku 2016 rostl více - o 7,6 % a dosáhl hodnoty 1 692,5 mld. Kč. 83,6 % objemu českého vývozu bylo realizováno do zemí EU, což představuje stejnou úroveň jako v roce 2016.

Co se týče exportního financování a pojišťování, Česká exportní banka (ČEB) za první pololetí 2017 eviduje celkem 33 smluv se subjekty ze segmentu MSP v hodnotě 357,82 mil. Kč, což činí 50,48 % z celkového objemu podepsaných smluv. EGAP za první pololetí 2017 pojistil segment MSP prostřednictvím 51 nových pojistných smluv v objemu cca 1,29 mld. Kč. Podpora MSP se promítá i v jednodušším administrativním přístupu, který EGAP k MSP aplikuje již od roku 2014. Služby *Klientského centra pro export* využilo v prvním pololetí 2017 a obrátilo se na něj s dotazem 348 podnikatelských subjektů, což je o 10 % více než za stejné období roku 2016, z toho 80 dotazů připadá na subjekty, které jsou nové a ještě nevyužily služeb jednotné zahraniční sítě MZV a CzechTrade. Zastupitelské úřady v letošním roce zodpověděly 975 firemních dotazů a zrealizovaly celkem 88 individuálních služeb. Služby agentury CzechTrade využilo v daném období 714 podnikatelských subjektů, bylo poskytnuto 1168 služeb, podnikatelské subjekty se zúčastnily 65 proexportních akcí CzechTrade, proběhlo 20 akcí na veletrzích v rámci programů NOVUMM (financováno z OP PIK) s účastí 189 podniků a obchodních společností. MZV a agentura CzechTrade v prvním pololetí 2017 uspořádala celkem 55 vzdělávacích akcí pro exportéry, na jejichž organizaci je úzce spolupracováno s HK a SP ČR. Akce jsou organizovány i v jednotlivých krajích. Velikou pozornost firemního sektoru si získal *Exportní dům na Mezinárodním strojírenském veletrhu* v Brně v říjnu 2017, který kromě MZV podpořily i Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu/CzechTrade, ČEB, EGAP, HK ČR, ČRA a Kancelář generálního komisaře pro přípravu české účasti na Expo 2020.

Agentura CzechTrade otevřela v lednu 2017 zatím poslední novou zahraniční kancelář v nigerijském Lagosu. Ke konci roku 2017 či na začátku roku 2018 se plánuje vznik nové zahraniční kanceláře v Mnichově a v Korejské republice.

Významným a ze strany podnikatelských reprezentací oceňovaným opatřením je vznik *společného fondu ekonomické diplomacie* (participují: MZV, MZe, MO, MPO, MMR, ÚV), díky kterému bylo možné realizovat v roce 2017 pro české vývozce 291 projektů ekonomické diplomacie v celkové hodnotě přesahující 50,8 mil. Kč. MZV také v červnu publikovalo již čtvrté vydání *Mapy oborových příležitostí*, jež exportérům představuje konkrétní oblasti pro potenciální vývoz z ČR do zahraničních teritorií.

K proexportní podpoře českých podniků probíhají také podnikatelské mise v doprovodu ústavních činitelů.

Ochrana spotřebitele

Průběžně je naplňován materiál *Rámcem rozvoje České obchodní inspekce jako moderního dozorového orgánu*, který byl schválen vládou v březnu 2016. Konkrétním krokem k posílení vymahatelnosti spotřebitelského práva je *novela zákona o České obchodní inspekci* (ČOI), která byla schválena a zveřejněna ve Sbírce zákonů jako zákon č. 264/2017. Cílem zákona je především zefektivnit výkon dozoru ČOI posílením pravomocí jejích inspektorů. Za tímto účelem byla zakotvena podrobnější úprava průběhu kontrolního nákupu, nově se dává inspektorům možnost vystupovat při kontrolách pod změněnou identitou, dále získávají inspektoři možnost zajistit si vstup do prostor, nelze-li kontrolu provést jinak, a v neposlední řadě pravomoc žádat o informace vedoucí k odhalení provozovatelů e-shopů dopouštějících se protiprávního jednání.

Zlepšení insolvenčního prostředí

Návrh insolvenčního zákona úspěšně prošel legislativním procesem a jako zákon č. 64/2017 Sb. vstoupil v účinnost dnem 1. 7. 2017.²⁸ Jeho cílem je poskytnout řešení pro některé zásadní problémy, s nimiž se praxe v souvislosti s insolvenčním řízením potýká a pro něž legislativní úprava doposavad neposkytovala uspokojivá řešení. Hlavním cílem je důsledná ochrana práv účastníků insolvenčního řízení, posílení dohledových pravomocí ministerstva nad insolvenčními správci, snížení administrativní zátěže insolvenčních soudů, regulace subjektů poskytujících služby v oblasti oddlužení a intenzivnější ochrana před podáváním tzv. šikanózních insolvenčních návrhů.

Vládou byl rovněž schválen návrh novelizačního zákona k insolvenčnímu zákonu, jímž mělo dojít ke zpřístupnění institutu oddlužení (tzv. osobního bankrotu) pro širší okruh poctivých dlužníků při zachování (a případně posílení) záruk pro věřitele, že oddlužení nebude dlužníky zneužíváno k neomezenému neplacení dluhů. Projednávání návrhu v Poslanecké sněmovně Parlamentu (sněmovní tisk 1030) však bylo přerušeno v prvním čtení.

3.4.3 Kvalita veřejné správy a legislativního prostředí

Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 - 2020

V průběhu roku 2017 pokračovala realizace opatření stanovených v *Implementačních plánech*, jejichž realizace má vést k naplnění specifických a strategických cílů *Strategického rámce*. Podrobný přehled plnění opatření za rok 2016 byl předmětem dokumentu *Informace o realizaci Implementačních plánů Strategického rámce rozvoje veřejné správy za rok 2016*.

V září 2017 byla vládě předložena *technická revize Implementačních plánů Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020 týkající se projektů financovaných z evropských strukturálních fondů*. Materiál byl vládou schválen dne 18. září 2017.

Provádění zákona o státní službě

V druhé polovině roku 2017 byly přijaty celkem tři novely zákona o státní službě²⁹, které mimo jiné zohlednily zřízení nových institucí (Národní rozpočtová rada, Etická komise Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost). *Novelizací provedenou zákonem č. 144/2017 Sb.*, došlo k vyřešení situace dosavadních státních zaměstnanců, kteří nemohli být přijati do služebního poměru, neboť nesplňovali předpoklad vzdělání. Tato novela zákona o státní službě poskytuje dotčeným zaměstnancům nezbytnou dobu k doplnění chybějícího vzdělání, přičemž trváním na požadavku splnění předpokladu vzdělání nerezignuje na princip profesionalizace státní služby. Novela dále především zjednodušuje a zvyšuje efektivitu výběrových řízení, čímž motivuje uchazeče k podání žádosti o přijetí do služebního poměru, a dále provádí změny zákona o státní službě, které napomohou jeho implementaci, i v dalších oblastech (řízení ve věcech služby, informační systém o státní službě atd.). Další nově přijatý *zákon č. 150/2017 Sb.*, o zahraniční službě a o změně některých zákonů komplexně upravuje specifika zahraniční služby a uzpůsobuje text zákona o státní službě této nové právní úpravě.

V souvislosti s úkoly realizovanými sekcí pro státní službu dle dikce *zákona o státní službě* byly připraveny služební předpisy a metodické pokyny týkající se například charakteristiky služebních míst či metodické pokyny, kterými se stanoví podrobnosti k provádění výběrových řízení a k provádění a organizaci úřednické zkoušky. V neposlední řadě i nadále pokračuje proces realizace úřednických zkoušek a probíhají výběrová řízení na volná služební místa státních zaměstnanců.

²⁸ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Schválen jako zákon č. 64/2017 Sb.

²⁹ zákon č. 144/2017 Sb., zákon č. 150/2017 Sb., a zákon č. 205/2017 Sb.

Zavádění řízení kvality ve služebních úřadech

V dubnu 2017 vláda schválila³⁰ *Metodiku zavádění řízení kvality ve služebních úřadech* a naplnila tak úkol³¹ ke *Strategickému rámci rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020*. V souladu se *Strategickým rámcem Metodika* nastavuje systém pro zavádění řízení kvality ve služebních úřadech, včetně postupu a harmonogramu pro zavádění řízení kvality, potřebné součinnosti služebních úřadů a definování rámcových oblastí, v rámci kterých je v rámci následujícího materiálu stanoven rozsah minimální míry řízení kvality na úrovni služebních úřadů.

Na základě tohoto usnesení vlády byl zpracován *Metodický pokyn pro řízení kvality ve služebních úřadech* s cílem definovat rozsah a obsah minimální míry kvality pro povinné zavedení ve služebních úřadech a obsah a rozsah tzv. optimální míry kvality, kterou představují vybrané komplexní metody řízení kvality doporučované pro uplatnění ve služebních úřadech.

Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Právní úprava základů odpovědnosti za přestupky a řízení o přestupcích obsažená v zákoně o přestupcích³², byla zastaralá a samotné řízení o přestupcích nebylo upraveno dostatečně. Tento zákon taktéž dostatečně nerefletoval vývoj právní úpravy v navazujících nebo souvisejících právních předpisech (a to především v zákoně o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a trestním zákoníku) a zejména se nevztahoval na správněprávní odpovědnost právnických osob a podnikajících fyzických osob. Reakcí na výše popsané problémy bylo přijetí *zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*, jenž zajišťuje jednotnou a komplexní právní úpravu základů správněprávní odpovědnosti fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob doplňující jejich trestní odpovědnost spolu s právní úpravou specifického řízení k uplatnění správněprávní odpovědnosti. Spolu s tímto zákonem byl ve Sbírce zákonů vyhlášen *zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích*, který upravuje vybrané přestupky na různých úsecích veřejné správy. Oba tyto zákony nabyly účinnosti 1. července 2017. Jako poslední byl přijat *zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích*. Zákon č. 183/2017 Sb. rovněž nabyl účinnosti 1. července 2017.

Hodnocení dopadů regulace (RIA)

Nastavení hodnocení dopadů regulace (RIA) zůstalo neměnné oproti roku 2016. Od 1. 1. 2017 byla rozšířena pracovní komise LRV pro hodnocení dopadů regulace o další experty na vybrané problematiku (např. digitalizace). Byl připraven návrh na zavedení mechanismu pravidelného a systematického přezkumu účinnosti právních předpisů (ex post RIA). Navržený mechanismus navazuje na současné provádění RIA (ex ante) a respektuje nastavení procesu LRV a *Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace*. Návrh k ex post RIA byl projednán a schválen Řídicím výborem pro modernizaci veřejné správy (7. 9. 2017) a Radou vlády pro veřejnou správu (22. 9. 2017). Materiál nyní prochází dílčími úpravami. Konečná podoba bude předložena k projednání vládou po vypořádání mezirezortního připomínkového řízení. Souběžně je v rámci úzké pracovní skupiny připravována metodika k provádění ex post RIA.

Dne 18. 9. 2017 byly vládou schváleny nezávazné *Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy*. Zásady nahrazují původně zamýšlenou metodiku pro tvorbu legislativních předpisů a pro RIA z pohledu digitální agendy (tzv. DigiRIA). Původní koncept je za současného nastavení RIA nadbytečný, neboť RIA ve své podstatě neomezuje předmět či úhel pohledu hodnocení. Oproti tomu byla identifikována potřeba ukotvit princip tzv. *Digitálně přívětivé legislativy*, jakožto základ moderní veřejné

³⁰ usnesení č. 275 ze dne 10. dubna 2017

³¹ usnesení vlády ze dne 27. srpna 2014 č. 680

³² č. 200/1990 Sb.

správy umožňující rozvoj eGovernmentu a digitální agendy. Podstatou materiálu je deset zásad, které by měly být nápomocny všem, kteří participují na tvorbě či hodnocení legislativy. K Zásadám je připojen soubor návodných otázek ukazující praktický postup tvorby digitálně přívětivé legislativy. Ke zveřejněným zásadám proběhnou workshopy a v roce 2018 i vyhodnocení jejich praktického uplatnění.

Boj s korupcí

Vládní agendu v oblasti boje s korupcí pro vyhodnocované období stanovila *Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017* (dále jen „Koncepce“). Posledním z jednoletých akčních plánů navazujících na Koncepci byl *Akční plán boje s korupcí na rok 2017*. Vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední z akčních plánů v rámci Koncepce, byl na základě relevantních usnesení³³ vypracován *AP boje s korupcí na rok 2018* a *Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017* (dále jen „Východiska“). Oba dokumenty budou vládě předloženy do 30. listopadu 2017.

Jedním z opatření na rok 2017 bylo dokončení legislativního procesu návrhu zákona, kterým by se legislativně řešila ochrana oznamovatelů (novela občanského soudního řádu), jehož cílem bylo poskytnout oznamovatelům lepší procesní postavení v případných soudních sporech se zaměstnavatelem. Návrh zákona byl schválen vládou dne 8. února 2017 a zatím nebyl projednán PSP ČR. Druhým významným opatřením bylo dokončení legislativního procesu *novely zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu a související novely Ústavy*. Novely měly vést k rozšíření pravomocí NKÚ při kontrole výdajů veřejných rozpočtů. Novely byly v průběhu října 2017 schváleny vládou a postoupeny k projednání do Poslanecké sněmovny. Z úspěšně dokončených opatření Koncepce z předchozího období dne 1. září 2017 vstoupila v účinnost novela zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů zřizující centrální registr oznámení na Ministerstvu spravedlnosti.

Z nelegislativních úkolů zakotvených v rámci *Akčního plánu boje s korupcí na rok 2017* lze již nyní zmínit úspěšně pokračující vzdělávání zadavatelů a uchazečů o veřejné zakázky MMR v rámci *Akademie veřejného investování* nebo pokračující implementaci *Akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí České republiky na léta 2016 až 2018*. Zhodnocení plnění všech opatření uvedených v Akčním plánu boje s korupcí na rok 2017 bude vládě předloženo do 31. března 2018.

3.4.4 Zadávání veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek

Od nabytí účinnosti zákona o zadávání veřejných zakázek ke dni 1. října 2016, byly taktéž vydány prováděcí právní předpisy, které nabýly účinnosti ke dni 1. října 2016 a řada prováděcích předpisů.³⁴ V průběhu roku 2017 byl ZZVZ několikrát novelizován. Úpravy se týkaly rozšíření výjimky pro státní akciové společnosti ohledně prokazování skutečných akcií (dříve se jednalo pouze obce a kraje)³⁵, ale

33 Usnesení vlády č. 1169 ze dne 19. prosince 2016 a č. 413 ze dne 31. května 2017.

34 Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitosti profilu zadavatele; Vyhláška č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek, služeb s výkazem výměr; Vyhláška č. 170/2016 Sb., vyhláška o stanovení paušální částky nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek; Nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek; Nařízení vlády č. 173/2016 Sb., o stanovení závazných zadávacích podmínek pro veřejné zakázky na pořízení silničních vozidel; Vyhláška č. 248/2016 Sb., o náležitostech obsahu žádosti o předchozí stanovisko k uzavření smlouvy a ke změně závazku ze smlouvy podle zákona o zadávání veřejných zakázek; Vyhláška č. 248/2016 Sb., o náležitostech obsahu žádosti o předchozí stanovisko k uzavření smlouvy a ke změně závazku ze smlouvy podle zákona o zadávání veřejných zakázek; Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody.

35 Novelizace provedená zákonem č. 147/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, účinná od 22. května 2017.

také pojmosloví, ze správního deliktu se nyní používá pojem „přestupek“³⁶. Od 1. ledna 2018 nabyde účinnosti úprava týkající se prokazování skutečného majitele (jedná se o povinnost nad rámec zadávacích směrnic za účelem zvýšení transparentnosti zadávacích procesů).³⁷

Metodiky k ZZVZ

V průběhu roku 2017 byly průběžně aktualizovány a dopracovány metodiky. Nad rámce již existující asistence a metodik byly taktéž za účelem poskytnutí metodické podpory k ZZVZ zřízeny e-mailová adresa a infolinka.³⁸ Na webovém portálu k ZZVZ je taktéž publikována celá řada stanovisek k ZZVZ.³⁹

Vzdělávací program veřejné zakázky Odboru práva veřejných zakázek a koncesí (dále jen „Vzdělávací program“)

Od října roku 2016 byl zaveden nový *Vzdělávací program*. Cílem je výrazné posílení odbornosti uživatelů v oblasti veřejných zakázek, a to nejen v souvislosti s nově přijatou právní úpravou ZZVZ. *Vzdělávací program* je koncipován jako vícestupňový vzdělávací systém, který se zaměří nejen na zkušené zadavatele, ale má pomoci i těm zadavatelům, kteří se zadáváním mají velmi malou zkušenost. Jednotlivé části *Vzdělávacího programu* jsou ve většině případů koncipovány jako půldenní semináře, zaměřující se vždy na konkrétní část ZZVZ. O školení je velký zájem, proto OPVZK i nadále v rámci *Vzdělávacího programu* připravuje další semináře, které jsou, stejně jako předchozí semináře, zdarma. V rámci *Vzdělávacího programu* bylo uskutečněno za první polovinu rok 2017 přes 30 školení, kde bylo proškoleny přes 2 500 osob.

Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020

ČR podniká v souladu s doporučením Rady EU opatření ke zvýšení transparentnosti a efektivnosti při zadávání veřejných zakázek (VZ). V lednu 2016 vláda schválila *Strategii elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020, vyhodnocení efektivity fungování a návrh dalšího postupu využívání elektronických tržišť veřejné správy a návrh povinného používání Národního elektronického nástroje (NEN)*.

Tato strategie stanovuje rámec elektronizace zadávání VZ a navrhuje základních opatření, jejichž cílem je podpora elektronizace zadávání veřejných zakázek mezi zadavateli a dodavateli (např. byla ustavena meziresortní řídicí skupina pro implementaci strategie a vytvořena meziresortní pracovní skupina pro funkčnost NEN. Realizována byla školení NEN pro zadavatele i dodavatele, spuštěno bylo e-learningové vzdělávání k NEN, další termíny školení se připravují).

Dne 21. 6. 2017 vláda schválila uložení povinnosti využívat Národní elektronický nástroj (NEN) při zadávání veřejných zakázek.⁴⁰ Součástí tohoto usnesení je i oprávnění pro ústřední orgány státní správy využívat NEN vedle stávajících elektronických tržišť již od 21. 6. 2017. Tímto usnesením vlády

36 Novelizace provedená zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, účinná od 1. července 2017.

37 Novelizace provedená zákonem č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, účinná od 1. ledna 2018.

38 Dotazy mohou tazatelé klást prostřednictvím e-mailové adresy dotazynzzvz@mmr.cz. Infolinka 234 154 074 je k dispozici v pracovních dnech od 9:00 hod. do 11:00 hod. a od 13:00 hod. do 15:00 hod.

39 <https://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky- stanoviska/Stanoviska/Stanoviska-expertni-skupiny-MMR-k-novemu-zakonu-o-zadavani-verejnych-z> Jedná se zejména o společná stanoviska k ZZVZ: MMR, MV a ÚOHS k uveřejňování smluv; MMR a ÚOHS k profesní kvalifikaci. A stanoviska expertní skupiny MMR k ZZVZ: skutečný majitel; vyloučení vítěze el. Aukce; zohlednění DPH; komunikace při VZMR; § 222 u sektorových VZ a VZ v oblasti obrany nebo bezpečnosti; zákaz hodnocení nejnižší nabídkové ceny u služeb v oddílu 71 CPV; zjednodušený režim.

40 Usnesení č. 467.

byla zrušena řada předchozích usnesení vlády.⁴¹ Členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů a jim podřízeným orgánům a organizacím, kteří jsou veřejným zadavatelem podle § 4 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, bylo uloženo zejména zajistit, aby byl od 1. července 2018 v jimi řízených orgánech používán NEN k zadávání veřejných zakázek v rozsahu stanoveném v příloze tohoto usnesení.

V různé fázi rozpracovanosti jsou opatření k zajištění optimalizace provozu jednotlivých modulů začleněných do *Národní infrastruktury pro zadávání VZ* (např. sjednocení Věstníku veřejných zakázek a Informačního systému o VZ) nebo implementace opatření souvisejících s elektronizací VZ vzešlých z rozvoje jak národních, tak evropských projektů elektronizace veřejné správy (např. zajištění souladu elektronických nástrojů s evropským nařízením eIDAS nebo Směrnice o elektronické fakturaci při zadávání VZ).

Realizací zmíněných opatření dojde dle odhadů k úspoře nákladů na provoz elektronických nástrojů pro zadávání VZ ve výši 134,5 mil. Kč. Strategie dále uvádí opatření vedoucí k povinnému používání NEN, a to v postupných krocích s cílem stanovit tuto povinnost pro všechny zadavatele nejpozději do konce roku 2018.

V roce 2017 jsou průběžně realizována opatření např. monitoring zahraničních *best practices* v oblasti elektronizace zadávání VZ zahrnující posouzení možné implementace nejlepších řešení do legislativního prostředí ČR; informační akce zaměřené na zavádění elektronického zadávání VZ; poradenství zadavatele i dodavatele; revize a vytváření metodik k *novému zákonu o zadávání veřejných zakázek* (NZVZ) a k jeho prováděcím předpisům s ohledem na výrazné posílení povinností zadavatelů a vytvoření nového systému uveřejňování informací.

Vláda ČR na svém jednání dne 22. května 2017 vzala na vědomí materiál *Zpráva o plnění Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020 za rok 2016*.⁴² Zpráva za rok 2016 obsahuje shrnutí významných událostí v roce 2016 souvisejících se strategií, zprávu o činnosti řídicí skupiny strategie, zprávu o činnosti pracovní skupiny pro funkčnost NEN, podrobný popis plnění jednotlivých opatření a shrnutí prvního roku realizace strategie.

Zákon o registru smluv

Zákon o registru smluv je účinný již od 1. července 2016, kdy byl rovněž spuštěn ostrý provoz informačního systému registru smluv⁴³. Dne 1. července 2017 nabyla účinnosti ustanovení o neúčinnosti smlouvy a sankci zrušení smlouvy při jejím neuveřejnění. I nadále je veřejnosti poskytována informační a technická podpora pro správné provedení registrace smluv, a to na Portálu veřejné správy (formuláře k přípravě smluv, metadata k uveřejnění v registru smluv), na webových stránkách (dostupný Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv) a dále také prostřednictvím konzultací s pracovníci spravujícími registr smluv na e-mailové adrese⁴⁴ či po telefonu.

K 30. září 2017 bylo v registru smluv celkově zveřejněno 753 853 smluv od 7 195 subjektů. Dne 18. srpna 2017 byla vyhlášena *novela zákona o registru smluv*. Novela např. rozšířila okruh dílčích výjimek z uveřejnění pro určité typy smluv. Pro praktickou aplikaci je důležité, že smlouvy, které se povinně uveřejňují v registru smluv, již není nutné povinně uzavírat písemně. Je možné je uzavírat i jiným způsobem umožňujícím uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv.

41 Usnesení vlády ze dne 10. května 2010 č. 343, k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků, ve znění usnesení vlády ze dne 15. června 2011 č. 451, usnesení vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 933, usnesení vlády ze dne 28. března 2012 č. 222 a usnesení vlády ze dne 18. prosince 2013 č. 981.

42 Usnesení vlády č. 397.

43 <https://smlouvy.gov.cz/>.

44 registrsmluv@mvcz.cz.

3.4.5 Digitální ekonomika a Společnost 4.0

V roce 2017 se byl vytvořen strategický dokument *Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy*, jehož základem je deset zásad, které by měly být nápomocny všem, kteří jsou zapojeni do tvorby či hodnocení právních předpisů. Přílohu zásad tvoří téměř dvě desítky otázek, jejichž zodpovězením bude umožněno dodržování zásad. Jedná se o první ucelený nástroj pro autory právních předpisů, ale také pro tvůrce strategií v jednotlivých ministerstvech, ICT architektky a v neposlední řadě pro hodnotitele návrhů právních předpisů.

Druhý materiál z oblasti digitální agendy, kterému se vláda věnovala, Akční plán pro Společnost 4.0 formuluje prioritní úkoly, které si vláda stanovuje v kontextu celospolečenských výzev spojených s dopady zavádění digitálních technologií na ekonomiku i společnost. Materiál představuje konkrétní oblasti, na něž je třeba v zájmu úspěšného rozvoje naší společnosti zaměřit pozornost. Jedná se o následující pilíře Společnosti 4.0 – konektivita a mobilita, vzdělávání a trh práce, elektronizace veřejné správy, bezpečnost (kybernetická a ochrana osobních údajů) a průmysl, podnikání a konkurenceschopnost.

Aliance Společnost 4.0

V únoru 2017 schválila česká vláda ustanovení *Aliance Společnost 4.0*. Hlavním účelem založení Aliance bylo vytvořit koordinační prostředí pro řízení agend spojené se čtvrtou průmyslovou revolucí a rozsáhlou digitalizací společnosti. *Aliance Společnost 4.0* představuje platformu pro spolupráci státní správy, hospodářských a sociálních partnerů a akademické sféry k uskutečnění všech výzev, které Společnost 4.0 čelí. Z hlediska organizace je Aliance strukturována do tří úrovní – strategické, řídicí a pracovní-koordinační. Na strategické úrovni působí Porada ekonomických ministrů rozšířená o zástupce hospodářských a sociálních partnerů (PEM+). Předsednickou funkci zastává předseda vlády ČR. Řídicí úroveň je reprezentována Výborem pro digitální ekonomiku, jemuž předsedá koordinátor digitální agendy ČR. Pracovní-koordinační úroveň se skládá z výborů různých agend Společnosti 4.0, které jsou postupně zahrnovány do struktury Aliance. Na této úrovni již byly založeny Výbor pro Průmysl 4.0 a Výbor pro společenské dopady Průmyslu 4.0. Konzultačním a poradním tělesem Aliance je Akademický a poradní Výbor, jehož zástupce se účastní jednání všech orgánů Aliance. Všechny tyto orgány Aliance jsou v současné době činné a pravidelně probíhají jejich jednání k dosažení cílů Aliance.

Akční plán pro rozvoj digitálního trhu, respektive Akční plán pro Společnost 4.0

Důležitým úkolem spojeným se založením *Aliance Společnost 4.0* bylo zpracování *Akčního plánu pro Společnost 4.0*, který je novým zastřešujícím dokumentem vlády pro oblast digitální agendy a Společnosti 4.0. V září 2017 byl materiál schválen vládou. Popis plnění opatření *AP pro rozvoj digitálního trhu* s termínem do druhého čtvrtletí roku 2017 a těch, která jsou plněna průběžně, byl realizován v rámci 4. zprávy o implementaci *AP pro rozvoj digitálního trhu*. Naprostá většina opatření byla splněna nebo se nacházela v pokročilé fázi zpracování. Zbývající opatření s termínem přesahující druhé čtvrtletí roku 2017 byla zahrnuta do *AP pro Společnost 4.0*.

3.4.6 eGovernment

Pro zlepšení stavu eGovernmentu Česká republika průběžně realizuje potřebná opatření na legislativní i výkonné úrovni. Dle předběžných výsledků projektu *Klasifikace a zjištění dostupných digitálních služeb státu* orgány veřejné moci poskytují téměř 700 služeb.

V rámci sítě kontaktních míst veřejné správy *Czech POINT* pokračují práce na zlepšení a zjednodušení komunikace občana s veřejnou správou. Tento rok byla spuštěna nová agenda

Zprostředkovaná identifikace, která slouží i pro registraci hráčů k internetovým hazardním hrám, jedná se o jednu z nejsložitějších agend Czech POINTu.

Čeští občané již také mohou využívat mobilní aplikaci *Co dělat když...*⁴⁵ s přehledem kroků, které je možné podniknout vůči orgánům veřejné správy v různých životních situacích. V budoucnu se mobilní aplikace mají stát dalším kanálem pro uživatelsky přívětivé využití služeb veřejné správy.

V současné době probíhají práce na novém informačním systému veřejné správy *Portál občana*, který bude zajišťovat publikaci informací pro klienty veřejné správy. Pro občana tento portál představuje jeho osobní prostor ve vztahu ke službám orgánů veřejné moci. Vedle rozšíření v současnosti fungujících služeb *CzechPoint@home* bude nabízet občanovi zejména realizaci úplného elektronického podání, zajištění výstupů z informačních systémů veřejné správy, informace o stavu jednotlivých úkonů, které občan učinil vůči konkrétním orgánům veřejné moci a dále také například osobní archiv dokumentů. Občané budou vstupovat do *Portálu občana* prostřednictvím přístupu se zaručenou elektronickou identitou, a to buď samoobslužně (pomocí počítače, tabletu a mobilu) nebo zprostředkovaně z kontaktních míst veřejné správy. V prvním čtvrtletí r. 2018 bude probíhat testování pilotního projektu.

Řízení digitální agendy

V ČR spočívají překážky zabraňující efektivnímu fungování eGovernmentu spíše v nastavení jednotlivých postupů a procesů v praxi, nežli v potřebě masivní revize platné právní úpravy. Řešením by mohlo být posílení funkce metodického řízení a standardizace podání a procesů, a to průřezově všemi resorty státní správy. Hlavním nedostatkem fungování eGovernmentu v České republice je nedostatečná interoperabilita jednotlivých ISVS. Tento nedostatek je spojen s tzv. resortismem, tedy takovou situací, kdy si jednotlivé úřady (rezorty) sice vytváří vlastní ISVS, které často splňují kritéria moderních informačních systémů, nicméně tyto ISVS navzájem nejsou nikterak kompatibilní. Požadavek interoperability by měl být uplatňován uvnitř veřejné správy, např. podzákonnými právními předpisy, organizačními opatřeními nebo technickými standardy. Předpoklad pro eliminaci nedostatku přináší novela zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, provedená zákonem č. 104/2017 Sb. s účinností od 1. července 2017, která posiluje roli MV v centrálním řízení tvorby a správy informačních systémů veřejné správy.

Koordinátor digitální agendy zaštiťoval i během roku 2017 koordinaci digitální agendy v ČR. Tato funkce, zřízená v květnu 2016, cílila od začátku na propojení všech vládních aktivit na podporu digitálního rozvoje země v rámci spolupráci veřejné správy a sociálních a hospodářských partnerů a na zastřešení koordinace digitální agendy z jednoho koordinačního místa.

Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy

Dne 18. srpna 2017 byl zveřejněn *zákon o elektronické identifikaci* a s ním související změnový zákon⁴⁶. Zákon nabyde účinnosti dne 1. července 2018.

V souladu se *zákonem o elektronické identifikaci*, který vychází z nařízení eIDAS⁴⁷, nadále pokračuje práce na vybudování informačního systému, který bude sloužit pro potřeby elektronického podání a elektronické identifikace nejen na národní úrovni, ale bude kompatibilní i s přeshraničními systémy elektronické identifikace. Na základě *Národního identitního schématu* byl vytvořen informační systém *Národního bodu pro identifikaci a autentizaci (NIA)*, který je v současnosti v testovacím režimu.

45 <http://www.mvcr.cz/clanek/mobilni-aplikace-co-delat-kdyz.aspx>.

46 Zákony číslo 250/2017 Sb. a 251/2017 Sb.

47 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

Jednou z nezbytných částí realizace *nařízení eIDAS* je otestování služby mezinárodní Gateway eIDAS (GTW) vůči testovacímu *Národnímu bodu pro identifikaci a autentizaci*. EK již dvěma subjektům v ČR udělila grant na implementaci a provoz řešení GTW do českého prostředí. Současně je s těmito subjekty připravována dohoda o spolupráci na testování národního uzlu eIDAS.

Národní architektonický plán eGovernmentu (NAP)

V roce 2017 pokračuje budování *Národní architektury*, tj. architektury služeb veřejné správy a navazujících ICT služeb na principech Enterprise architektury, pokračování modelování centrálních prvků eGovernmentu MV, vyjadřování nejlepší praxe v podobě architektonických vzorů a budování lokálních modelů NAP v jednotlivých úřadech. Pro koordinaci modelování je připravována jednotná metodika a centrální sdílené úložiště modelů.

V rámci budování národní architektury služeb veřejné správy, kterou má v gesci odbor Hlavního architekta eGovernmentu, jsou průběžně zveřejňovány nové pohledy na budované centrální sdílené služby eGovernmentu. Současně s těmito aktivitami probíhá od poloviny roku 2017 příprava *Informační koncepce České republiky*.

Strategický rámec Národního cloud computingu – eGovernment cloud ČR

V rámci *Strategického rámce Národního cloud computingu – eGovernment cloud ČR*, který byl vládou schválen v listopadu 2016, pokračují přípravné aktivity na jeho realizaci definované v I. fázi harmonogramu jako projekt *Příprava vybudování eGovernment cloudu*. Pracovní skupina pro Přípravu vybudování eGovernment cloudu, která byla zřízena Radou vlády pro informační společnost a která se podílí na realizaci tohoto projektu, zpracovává komplexní analytickou zprávu o přípravě eGovernment cloudu. Do konce roku 2017 ji předloží vládě a následně bude rozhodnuto o dalším postupu v oblasti implementace a vybudování eGovernment cloudu v ČR.

Realizace Úplného elektronického podání a přijímání elektronických faktur

V květnu letošního roku vláda ČR schválila usnesení č. 347 k realizaci úplného elektronického podání a povinnému přijímání elektronických faktur ústředními orgány státní správy⁴⁸. Stanovená opatření přispějí k digitalizaci státní správy a sníží administrativní zátěž kladenou na občany, podnikatele a podniky. Elektronická fakturace a úplné elektronické podání jsou klíčové služby elektronizace státní správy, které budou mít celospolečenský dopad. Představují praktické naplnění hesla „obíhají data, ne občané“ (data only once). Orgány státní správy dle zmíněného usnesení vlády musí zajistit ve svých úřadech a jim podřízených organizacích příjem elektronických faktur (v návaznosti na Standard EU pro elektronickou fakturaci, vyhlášený se zpožděním dne 17. 10. 2017, se předpokládá zavedení tohoto opatření pro organizační složky státu do dubna r. 2019 a o rok později pro ostatní veřejné zadavatele). Jde o naplnění směrnice⁴⁹ o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek a jedno z přímých opatření *Akčního plánu pro rozvoj digitálního trhu*.

V průběhu roku 2018 budou připraveny metodické dokumenty a doporučení k řešení úplného elektronického podání na legislativní, motivační, procesní i technické rovině. Tyto metodické dokumenty a doporučení pak budou sloužit pro realizaci opatření k nasazení úplného elektronického podání ve vybraných agendách veřejné správy.

Občanské průkazy s elektronickým čipem

48 <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIAAMFFLR9P>.

49 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/55/EU

V červenci letošního roku byl ve sbírce zákonů publikován zákon č. 195/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. „Nový“ elektronický občanský průkaz bude vždy vybaven kontaktním elektronickým čipem, na kterém bude již při výrobě nahrán identifikační certifikát občanského průkazu a stane se základním nástrojem sloužícím občanům pro prezenční i vzdálené prokázání totožnosti (on-line) s nejvyšší úrovní důvěry zaštitěné ČR. S využitím elektronického občanského průkazu, se občanům například naskytne možnost získat své údaje z registru obyvatel, daňového portálu a dalších úředních systémů a zároveň vznikne jednodušší možnost elektronické komunikace se státem.

Portál veřejné správy a systém datových schránek

Portál veřejné správy (PVS) slouží pro zajištění kvalitních služeb při poskytování důvěryhodných a garantovaných informací a spolu se systémem datových schránek zjednodušuje komunikaci s úřady pro občany ČR a cizince.

Nově byl zprovozněn *Rejstřík nepotřebných nemovitých věcí*. Jedná se o platformu, na které státní podniky zveřejňují nabídky k odprodeji svých nepotřebných nemovitostí. Průběžně probíhají rovněž aktualizace Životních situací. Portál veřejné správy zaznamenal v průběhu srpna a září t. r. 1 991 461 zobrazení od 315 342 uživatelů.

Nadále taktéž roste celkový počet datových schránek zřizovaných ze zákona a na žádost, což dokládá posilování významu datových schránek jako převažujícího komunikačního nástroje mezi veřejnou správou a soukromým sektorem. Celkový počet datových schránek v roce 2017 (stav k 1. 10. 2017) činil přes 840 tisíc. Novelou zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, bylo zajištěno zřízení datových schránek všem školám (od 1. 7. 2017 – cca 9 tis. subjektů) a statutárním auditorům (od 1. 10. 2017 – cca 1,2 tis. subjektů). K nejdynamičtějším nárůstu počtu datových schránek ovšem dochází v kategorii datových schránek zřizovaných na žádost (k 1. 10. 2017 se jednalo o 251 tisíc), což potvrzuje setrvale rostoucí zájem o užívání datových schránek z řad občanů (fyzických a podnikajících fyzických osob), když podíl této kategorie na celkovém počtu datových schránek se zvýšil z pouhých 5 % v roce 2009 na aktuálních 30 % (k 1. 10. 2017).

Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru

Probíhá transpozice směrnice o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru⁵⁰. Tato nová právní úprava stanovuje požadavky na internetové stránky a mobilní aplikace subjektů veřejného sektoru stran jejich přístupnosti. Již dnes platí pravidla pro přístupnost (zák. č. 365/2000 Sb.), v rámci nové právní úpravy dojde k rozšíření působnosti zákona i na jiné veřejnoprávní subjekty a k její harmonizaci s evropským právem. Návrh zákona o přístupnosti internetových stránek je v současné době v mezirezortním připomínkovém řízení.

Národní katalog otevřených dat

Pro zlepšení přístupu k jednotlivým datovým sadám otevřených dat ve veřejné správě byl připraven *Národní katalog otevřených dat veřejné správy* jako součást *Portálu veřejné správy*⁵¹. Katalog mj. obsahuje informace o jednotlivých datových sadách včetně licenčních podmínek a souvisejících užívacích práv, dále odkaz na tyto datové sady, informace o možnostech využití datových sad,

50 směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0013\(02\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AG0013(02)&from=CS).

51 <http://data.gov.cz>.

klasifikaci, původce a garanta, datové sady, informace o jejich aktualizaci a metadata specifická pro konkrétní datovou sadu.

Standardy vytvořené pro publikaci a katalogizaci otevřených dat⁵² jsou průběžně upravovány podle aktuálního vývoje mezinárodních standardů pro oblast otevřených dat, především vydávaných EK. V roce 2017 byly zveřejněny výsledky nejžádanějších datových sad. Na základě analýzy navrhovaných podnětů od veřejnosti byly posléze jednotlivé datové sady kategorizovány podle zákona o svobodném přístupu k informacím.⁵³ Z předmětné analýzy bylo vybráno 13 legislativně proveditelných datových sad, které jsou v současné době v přípravném řízení k novele nařízení vlády o seznamu informací zveřejňovaných jako otevřená data.⁵⁴

Iniciativa 202020

V oblasti eGovernmentu byla v září 2016 spuštěna *Iniciativa 202020*. V rámci klasifikace online služeb veřejné správy proběhl sběr dat od resortů a pokračuje spolupráce s ICT Uníí na vytvoření standardizace online služeb, což bylo podpořeno realizací projektu přes Technologickou agenturu České republiky (TA ČR) v programu BETA 2. První krok projektu katalogizace služeb byl realizován v rámci programu BETA 2 pod TA ČR s termínem 1Q 2017. Služby jsou již částečně vytříděny. Nyní budou navazovat další kroky směrem k finalizaci projektu a zveřejnění jeho výsledků. Po splnění tohoto opatření budou v budoucnu obdobně zmapovány online služby poskytované samosprávami.

Projekt e-Sbírka a e-Legislativa

V červnu 2017 byla dokončena zadávací dokumentace projektu a v srpnu 2017 byly vyhlášeny veřejné zakázky na *Implementátora informačních systémů e-Sbírka a e-Legislativa* a na *Verifikátora datové báze*. Zároveň byla vyhlášena veřejná zakázka malého rozsahu na technického poradce výběrové komise těchto veřejných zakázek. Lhůta pro podání nabídek veřejných zakázek na Implementátora a Verifikátora končí v listopadu 2017, podpis smluv s vítězi se předpokládá v lednu 2018 tak, aby byl dodržen termín spuštění provozu k 1. lednu 2020, kdy nabyde účinnosti zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, je v současné době projednáván Senátem.

3.5 Sektorové politiky

3.5.1 Výzkum, vývoj a inovace

Ke zlepšování kvality výzkumu a vývoje v průběhu roku 2017 výrazně přispívá zejména pokračování realizace opatření definovaných v *Národní politice výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 – 2020* (dále jen „NP VaVa“) a implementace *Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky* (dále jen „Národní RIS3 strategie“), zejména v kontextu podpory provázanější spolupráce akademické výzkumné a podnikové sféry.

Významným příspěvkem je v této souvislosti rovněž schválení nového systému hodnocení výzkumných organizací, který je od roku 2017 postupně zaváděn. Je jedním z hlavních nástrojů, jak motivovat akademickou sféru ke spolupráci se soukromou a jedním z hlavních nástrojů řízení celého systému VaVal.

⁵² Dostupné na <https://opendata.gov.cz/>.

⁵³ zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

⁵⁴ novela nařízení vlády č. 425/2016 Sb., o seznamu informací zveřejňovaných jako otevřená data

Zásadní přínos ke zlepšení kvality výzkumu a vývoje v roce 2017 představuje rovněž pokračující trend od roku 2014, kdy se postupně daří prostřednictvím rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace finančně stabilizovat celý systém VaVal v ČR. Návrhy rozpočtu byly vládou schváleny a zpracovány do příslušných zákonů o státním rozpočtu, čehož se v případech předchozích rozpočtů na léta 2010–2014 nepodařilo dosáhnout. Díky analýzám a řízené faktické diskusi se všemi zainteresovanými stranami bylo navýšení rozpočtu směřováno na zajištění stabilního a dlouhodobého financování výzkumných organizací, dále na podporu mezinárodní spolupráce, posílení spolupráce firem s veřejnými výzkumnými subjekty, podporu excelentního výzkumu atp. Za pozitivní jev můžeme považovat, že výdaje soukromého sektoru v oblasti VaVal rostou rychleji než výdaje sektoru veřejného. Těmito postupnými kroky se mimo jiné vytváří základ pro dlouhodobou udržitelnost financování systému VaVal i po roce 2020, resp. 2023.

Rozvoj podmínek pro excelentní výzkum

Údaje o objemu výdajů na VaV za rok 2016 budou známy až na přelomu měsíců října a listopadu, kdy ČSÚ zveřejňuje zpracovaná data z pravidelného každoročního šetření o výzkumu a vývoji. Z toho důvodu nelze zatím provést srovnání meziroční dynamiky výdajů na VaV s vývojem HDP a exportu mezi léty 2015 a 2016 ani rozšířit analýzu trendu vývoje výdajů na VaV z podnikatelských zdrojů o rok 2016.

Na rok 2018 byl vládou schválen historicky nejvyšší státní rozpočet na VaVal ve výši 35,6 mld. Kč. Střednědobý výhled počítá s dalším navýšením na 37,0 mld. Kč v roce 2019 a na 37,5 mld. Kč v roce 2020. V dlouhodobém horizontu je plánován další postupný nárůst výdajů státního rozpočtu na VaVal a postupná změna poměru institucionálních prostředků vůči účelovým, která zajistí dlouhodobou finanční stabilizaci výzkumné základny (výzkumných organizací, výzkumných a vývojových center). Zároveň by mělo dojít ke stimulaci soukromých prostředků vložených do VaVal tak, aby podnikatelské výdaje na VaV narostly na cca 88 mld. Kč v roce 2024, což by mělo tvořit cca 1,5% HDP.

Vláda v průběhu roku 2017 pokračovala v realizaci opatření *Cestovní mapy ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro léta 2016 až 2022*, strategického dokumentu stanovujícího koncepci podpory velkých výzkumných infrastruktur z veřejných prostředků. Návazně na vyhlášení výzev bylo proto v průběhu 1. až 3. čtvrtletí roku 2017 provedeno komplexní mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR. Daný proces, postavený na principech mezinárodního peer-review, přitom zahrnoval jak interim hodnocení velkých výzkumných infrastruktur, jež byly schváleny vládou k podpoře z veřejných prostředků ČR v letech 2016 až 2019, tak ex-ante hodnocení nových konceptů velkých výzkumných infrastruktur, jež vznikly od posledního komplexního mezinárodního hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR uskutečněného v roce 2014. V návaznosti na výstupy předmětného hodnocení bude vládou rozhodnuto o financování velkých výzkumných infrastruktur v období let 2020 až 2022 a o zahájení financování nových vysoce pozitivně hodnocených konceptů velkých výzkumných infrastruktur ČR od roku 2019. V souladu s usnesením vlády bude nejpozději do konce června 2018 předložen materiál shrnující průběh a výstupy provedené evaluace.⁵⁵

Vláda zahájila realizaci opatření *Akčního plánu mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017 až 2020*. Vláda tedy pokračuje v podpoře mezinárodní spolupráce a internacionalizace výzkumných infrastruktur ČR a v dosavadním průběhu roku 2017 také vstupuje do nově vznikajících právnických osob koordinujících panevropské výzkumné infrastruktury Instruct-ERIC, EU-OPENSREEN-ERIC a CESSDA-ERIC. Současně vláda zintenzivňuje zapojení výzkumné komunity ČR do Evropského výzkumného prostoru prostřednictvím participace v iniciativách Společného programování a v dalších schématech, jichž ČR prozatím nebyla účastna. Významným podpurným prostředkem internacionalizace výzkumného prostředí ČR se v roce

⁵⁵ V souladu s usnesením vlády č. 1066 ze dne 21. prosince 2015.

2017 staly mj. výzvy vyhlašované v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (např. mezinárodní mobilita) a veřejné soutěže vyhlašované v programu podpory mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji Inter-Excellence.

Vláda v roce 2017 vypracovala *Akční plán rozvoje lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace a genderové rovnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích v ČR na léta 2018 až 2020*. Akční plán se zaměřuje zejména na problematiku rozvoje institucionálního prostředí výzkumných organizací v ČR, studijní a profesní dráhy doktorandů a post-doktorandů, resp. začínajících výzkumných pracovníků, mezinárodní a mezisektorovou mobilitu výzkumných pracovníků, genderovou segregaci vzdělávacích drah a výzkumných kariér a na problematiku rozvoje lidských zdrojů jako součásti systému hodnocení výzkumných organizací ČR a institucionálního financování jejich dlouhodobého koncepčního rozvoje.

Koncepce informačního systému VaVal

Vláda schválila v lednu 2016 *Koncepci informačního systému VaVal na období let 2016 až 2020*.⁵⁶ Koncepce obsahuje celkem 17 opatření, která se postupně plní. Ke konci září 2017 je zcela nebo splněno nebo v realizaci celkem 12 opatření. Z opatření, která jsou v procesu realizace, budou z provozních důvodů 3 opatření implementována do IS VaVal od 1. ledna 2018. Opatření, z kterých je podmínkou realizace legislativní změna, realizována nejsou. Příslušné návrhy byly zapracovány do návrhu nového zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací.

Hodnocení výzkumných organizací

V únoru 2017 vláda schválila novou *Metodiku hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací* (dále jen *Metodika 17+*).⁵⁷ Rada pro výzkum, vývoj a inovace k ní přijala v průběhu jara prováděcí dokument, určený pro implementační období roku 2017.

V průběhu léta 2017 proběhl široký nominační proces na členy odborných panelů a hodnotitele. Byly osloveny všechny významné skupiny institucí nejen z akademické sféry, ale i ministerstva a představitelé průmyslu. Rada na svém červnovém zasedání jmenovala předsedy odborných panelů, na zářijovém jednání členy odborných panelů po projednání v Komisi pro hodnocení výsledků, která je poradním orgánem RVVI. Na říjnovém zasedání složení panelů v několika případech doplnila o zástupce nominované ministerstvy a průmyslovou sférou.

V průběhu léta předložily hodnocené výzkumné organizace své významné nebibliometrizovatelné výsledky pro hodnocení. Tento proces byl ukončen na počátku září 2017. Souběžně probíhá příprava bibliometrického hodnocení vědeckých publikací.

V současnosti se připravuje kompletní hodnocení v segmentu vysokých škol, kde MŠMT se zabývá především moduly 3 až 5 Metodiky 17+, Úřad vlády ČR pak moduly 1 a 2. Oba úřady velmi úzce spolupracují a probíhají jednání jak na úrovni RVVI, tak na úrovni věcně příslušných náměstků členů vlády.

Spolupráce mezi výzkumnou a podnikovou sférou – sektorové programy

V roce 2017 byly plněny stanovené priority – jako podpora provázanější spolupráce výzkumné a podnikové sféry za účelem aplikace výsledků výzkumu a vývoje do praxe a jejich následná komercializace s cílem zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků.

⁵⁶ Usnesení vlády č. 8 ze dne 13. ledna 2016.

⁵⁷ Usnesení vlády č. 107 ze dne 8. února 2017.

Na podporu dlouhodobé spolupráce mezi výzkumnou a podnikovou sférou byl vytvořen program *Národní centra kompetence 1*,⁵⁸ který bude zacílen v souladu s *Národní RIS3 strategií*. Jako příklad nového programu zaměřeného sektorově je možné uvést program Théta zaměřený na energetiku.

I v prvním pololetí 2017 probíhala jednání *Národních inovačních platforem*, které sdružují zástupce podnikové, výzkumné i neziskové sféry a prostřednictvím procesu objevování podnikatelských příležitostí ovlivňují zaměření podpory VaVal. Probíhá zacílení relevantních výzev, zejména OP PIK, OP VVV, OP PPR na prioritní oblasti definované procesem objevování podnikatelských příležitostí. Postupně probíhá i zacilování programů podpory financovaných ze státního rozpočtu a rozšiřování počtu programů, které cíle *Národní RIS3 strategie* naplňují. Byl vypracován a předložen vládě pro informaci *Plán implementace Národní RIS3 strategie na období 2017 - 2018*, a *Zpráva o realizaci Národní RIS3 strategie v letech 2015 - 2016*, která obsahovala i *Zhodnocení pokroku v realizaci Národní RIS3 strategie*.

V květnu 2017 byla vyhlášena třetí, a tedy poslední, veřejná soutěž programu TRIO, jejíž výsledky budou známy ke konci 4. čtvrtletí 2017. Schválené projekty poběží do roku 2021.

Pro rozvoj klíčových oborů a nových technologií i v dalších letech se v současné době připravuje návrh nového programu podpory TREND navazujícího na program TRIO. Ten bude zaměřený na podporu projektů výzkumu a vývoje pro potřeby průmyslových podniků za účelem zvýšení jejich inovační výkonnosti posílením výzkumných aktivit a zaváděním nových technologií a postupů směřujících k zefektivnění podnikových procesů.

Podpora konkurenceschopnosti ČR je v současném programovém období spojena také s fungováním operačních programů, přičemž pro podniky s inovačním potenciálem v jednotlivých regionech ČR byl designován OP PIK, jehož prioritní osa (PO) 1 – Rozvoj a výzkum pro inovace je zaměřena zejména na podporu v oblastech budování infrastruktury, realizaci výzkumných projektů, navazování spolupráce ve VaVal, transfer technologií či patentovou ochranu. Podpora inovativních podniků z OP PIK byla v roce 2017 úspěšně realizována skrze výzvy ve všech schválených programech podpory.

Příprava zákona o VaVal

Byl dokončen návrh paragrafovaného znění nového *zákona o výzkumu, vývoji a inovacích*. Návrh byl v srpnu 2017 předložen vládě. Návrh zákona také projednala Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí. Vzhledem k parlamentním volbám, které proběhnou na konci října 2017, bude návrh zákona postoupen pravděpodobně nové vládě.

Návrh zákona navrhuje změnu státní správy výzkumu, vývoje a inovací v souladu s mezinárodním auditem VaVal, provedeným firmou Technopolis – navrhuje se zřídit ministerstvo pro vědu, RVVI přeměnit na Vědeckou radu České republiky a změnit postavení Grantové agentury ČR a TA ČR v systému státní správy VaVal. Navrhuje mimo jiné také změnu způsobu poskytování institucionální podpory na základě výkonnostních smluv a naplnění veřejného zájmu ve VaVal, zavést na podporu inovací dva nové nástroje účelové podpory (dotace s podílem na zisku a návratné finanční výpomoci), zakotvuje se hierarchie koncepčních dokumentů pro oblast VaVal.

3.5.2 Investiční politika

Národní inovační fond

V projektu *Národní inovační fond (NIF)* na podporu inovačního podnikání již byly ukončeny administrativní úkony spojené se založením investiční společnosti NIF, zejména výběr vedoucích

58 Schválen usnesením vlády č. 354 ze dne 10. května 2017.

osob. Společnost NIF IS byla založena 9. 5. 2017 provedením notářského zápisu a byl složen základní kapitál ve výši 28 000 000 Kč. Následně bylo zahájeno licenční řízení u ČNB, jehož ukončení se očekává ve 4. čtvrtletí 2017. V návaznosti na ukončení licenčního řízení se předpokládá podpis dohody o financování ke konci roku 2017 a zahájení investičního procesu na přelomu let 2017 a 2018.

Inovativní finanční nástroje

Ke spuštění prvních finančních nástrojů došlo v polovině roku 2017. Program EXPANZE nabízející bezúročné úvěry na investiční projekty byl zahájen 1. června 2017 s celkovou alokací 2,2 miliardy korun; program ÚSPORY ENERGIE nabízející zvýhodněné úvěry na realizaci opatření směřujících k úspoře energie byl zahájen 19. září 2017 s celkovou alokací 477 milionů korun; program NEMOVITOSTI nabízející zvýhodněné úvěry na modernizaci budov nebo výstavbu nových budov pro podnikání s celkovou alokací 1,5 miliardy korun je připraven ke spuštění. Ve všech případech se jedná o programy realizované ze zdrojů operačního programu OPPIK, přičemž řídicí orgán, tedy MPO, zadal správu těchto finančních nástrojů Českomoravské záruční a rozvojové bance přímým zadáním formou tzv. vertikální spolupráce.

Finanční nástroje jsou připravovány i dalšími řídicími orgány v dalších operačních programech, připravují se finanční nástroje na podporu inovativních malých a středních podniků v Praze (OP Praha – pól růstu, jedná se o správě s ČMZR a NIF) a na podporu energeticky úsporných opatření v bytových domech (OP IROP, připravuje se veřejná zakázka na výběr správce finančního nástroje). Příkladem je finanční nástroj v rámci OPŽP, který byl spuštěn 6. října 2017. Tento nástroj nabízí zvýhodněné úvěry z evropských zdrojů v kombinaci s dotací ze zdrojů národních. Alokace na úvěry je 480 mil. Kč, na dotace pak min. 160 mil. Kč. Podporovány jsou aktivity směřující ke snižování environmentálních rizik.

Vláda vzala dne 9. ledna 2017 na vědomí materiál věnující se centralizované správě finančních nástrojů se zapojením fondu fondů. Na základě pozdějších jednání spolupředkladatelů a výsledků meziresortního připomínkového řízení bylo rozhodnuto, že v programovém období 2014–2020 nebudou prozatím na centrální úrovni zakládány žádné nové entity. Do března 2018 bude zpracována komparativní studie, která zhodnotí možnosti využití stávajících struktur pro implementaci finančních nástrojů. Zpracování komparativní studie má vazbu také na projekt transformace ČMZR na národní rozvojovou banku, který byl schválen vládou na jednání 21. srpna 2017⁵⁹. Komparativní studie by v návaznosti na transformační projekt měla mimo jiné analyzovat a vyhodnotit podmínky, které bude třeba při vzniku národní rozvojové banky splnit, aby mohla v budoucnu plnit efektivně roli fondu fondů či správce finančních nástrojů v programovém období 2021+. V současné době probíhají jednání mezi třemi zástupci akcionáře, Českou národní bankou a samotnou ČMZR ve věci přípravy návrhu věcného záměru zákona o národní rozvojové bance. Cílem těchto jednání je definitivně vyjasnit, jaké činnosti bude ČMZR jako národní rozvojová banka vykonávat, a v návaznosti na to jakou bude mít národní rozvojová banka právní formu a jaké formě regulace a dohledu bude při své činnosti podléhat.

Prostřednictvím ČMZR je ČR zapojená v aktivitě EFSI Protizáruka, která umožní podpořit větší množství projektů než se stávajícími zdroji ČMZR a MPO. Vzhledem k velkému zájmu ze strany podnikatelů došlo mezi MPO, ČMZR a EIF k dohodě o navýšení této protizáruky. Do konce roku 2018 by tak dle předpokladů mělo být podpořeno celkem asi 5 000 podnikatelských projektů v celkové výši 15 miliard korun. Součástí Investičního plánu pro Evropu je také poradenské centrum⁶⁰, které má poskytovat kompletní asistenci při přípravě projektů. V ČR jeho služeb dosud využilo devět projektů.

Investiční pobídky

59 V návaznosti na Usnesení vlády č. 919/2016.

60 European Investment Advisory Hub, EIAH

V současné době pokračují diskuse o možných změnách v systému investičních pobídek, především v oblasti podpory investičních projektů s vysokou přidanou hodnotou, neboť s ohledem na růst české ekonomiky, proměňující se situaci na pracovním trhu a další faktory vznikla potřeba systém investičních pobídek upravit.⁶¹ Záměr revize systému investičních pobídek předpokládá pozitivní stimulaci k rozšiřování vzdělanostně náročných ekonomických aktivit a motivaci k vysoké míře reinvestování zisku.

Zapojení do projektů na nadnárodní úrovni

Pokud jde o zapojení ČR do investičního výboru Středoevropského fondu fondů (SFF), to bylo schváleno vládou. V současné době probíhají jednání ohledně podoby dohody o financování mezi EIF. Plánované spuštění SFF je v roce 2018, v následujících 4 letech by měl probíhat výběr fondů, poté bude následovat investiční fáze.

Zohlednění územní dimenze v investicích

Vláda v lednu 2017 schválila *Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2017-2018*, jehož cíle jsou snižování regionálních rozdílů (vyrovnávací cíl) a zároveň využití místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů (růstový cíl). Pro účely naplnění vyrovnávacího cíle byl v červenci 2017 vládou schválen *Souhrnný akční plán Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje*.

3.5.3 Doprava

Novela stavebního zákona

Dne 31. 7. 2017 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn zákon⁶², kterým se mění zákon o územním plánování a stavebním řádu⁶³ (dále stavební zákon) a dalších 44 souvisejících zákonů, který nabude účinnosti dne 1. 1. 2018.

Novela umožňuje pořizovat aktualizace zásad územního rozvoje krajů a změn územních plánů a regulačních plánů zjednodušeným postupem, který může zkrátit proces jejich pořizování až o 1 rok, aniž by byl některý z účastníků řízení krácen na svých právech. Pro záměry obsažené v politice územního rozvoje nebo zásadách územního rozvoje, které objektivně nelze umístit do plochy nebo koridoru původně vymezeného v územním plánu, se tato část územního plánu nepoužije a bude je možné umístit/povolit bez nutnosti měnit územní plán, což jejich přípravu urychlí v jednotlivých komplikovaných případech až cca o 2 roky. Dokumenty územního plánování budou povinně zveřejňovány na internetu. Novelou se také zavádí možnost vydání jednoho společného povolení, kterým se stavba, nebo soubor staveb, současně umísťuje i povoluje, a to i v případech, kdy tomu podle současné právní úpravy brání rozdílná příslušnost stavebních úřadů.

Posuzování vlivů na životní prostředí

Transpoziční novela, jejímž hlavním cílem je transponovat tzv. revizi směrnice EIA⁶⁴, byla dne 6. 10. 2017 vyhlášena jako zákon č. 326/2017 Sb. a nabyla účinnosti dne 1. 11. 2017. Kromě řádné transpozice revidované směrnice EIA je cílem transpoziční novely i urychlení a zefektivnění procesu EIA.

61 V této souvislosti byl v říjnu 2017 vládou schválen materiál vycházející z konzultací odborné veřejnosti a nastiňující možnosti budoucí podoby investičních pobídek.

62 Zákon č. 225/2017 Sb.

63 Zákon č. 183/2006 Sb.

64 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.

Hlavní změnou v oblasti EIA, vyplývající ze zákona č. 225/2017 Sb., je integrace procesu posouzení vlivů na životní prostředí (proces EIA) do řízení podle stavebního zákona. Původně zamýšlená povinná integrace procesu EIA do těchto řízení však nakonec do zákona nebyla zahrnuta a zákon nadále obsahuje možnost vedení procesu EIA samostatně před zahájením územního či společného územního a stavebního řízení. Zároveň byla připravena aktualizace prováděcí vyhlášky, která reaguje na změny zákona o posuzování vlivů na životní prostředí zavedené oběma výše uvedenými novelami.

Efektivní strategické plánování a jeho realizace

Financování rozvoje dopravní infrastruktury je zajištěno prostřednictvím *Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI)* a využívají se jak národní prostředky, tak prostředky z ESIF z OP D, případně z přímo řízených nástrojů jako je *Nástroj pro propojení Evropy (CEF)*.

Financování vodních cest prostřednictvím OP D 2014 – 2020 bylo pozastaveno a prostředky byly přesunuty na jiné priority v rámci OP D. Podmínkou pro financování bylo schválit *Koncepci vodní dopravy* ve verzi, která bude definovat způsob řešení klíčového problému vodních cest v ČR, kterým je zlepšení spolehlivosti vodní cesty v úseku Ústí n/L – státní hranice. Z důvodu zúžení možnosti realizace tohoto opatření jediným technickým řešením – Plavebním stupněm Děčín, byl v rámci hodnocení vlivu koncepce na životní prostředí identifikován významný negativní vliv na předměty ochrany evropsky významných lokalit „bobr evropský“ a „bahnité břehy řek“. Dle evropské a vnitrostátní legislativy je proto *Koncepci vodní dopravy* možné schválit pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu⁶⁵ a stanovit kompenzační opatření orgánem ochrany přírody. O možnostech kompenzace významně negativního vlivu koncepce bude vláda informována do konce února 2018.⁶⁶

Návazně na schválený *Národní akční plán čisté mobility* v listopadu 2015 byl vypracován program na podporu výstavby veřejných dobíjecích a plnicích stanic pro alternativní energie v silniční dopravě (CNG, LNG, elektřina a vodík). V létě 2017 byla úspěšně dokončena notifikace programu EK a v návaznosti na to se připravuje vyhlášení prvních výzev.

Prioritní projekty v rámci budování infrastruktury

V rámci výstavby dálniční sítě v roce 2017 pokračovala modernizace a výstavba dálnice D1 i dálnice D3. Probíhají a v roce 2018 budou dále pokračovat práce na dokončení stabilizačních opatření na dálnici D8 v Českém středohoří. K podzimu 2017 byly zprovozněny další části dálnice D3, D4 a klíčová stavba I/11 tvořící obchvat Třince a okolních obcí. Na podzim 2017 je předkládáno vyhodnocení nabídek na realizaci většiny prioritních dopravních záměrů, pro něž bylo stanovisko EIA znovu vydáno ve zrychleném režimu. Postupně se dokončují stavební řízení, byť v některých případech je jejich nabytí právní moci komplikováno podanými odvoláními či soudními žalobami týkajícími se podkladových stanovisek resp. rozhodnutí.⁶⁷

Pokračují práce na modernizaci tranzitních železničních koridorů. Na třetím tranzitním železničním koridoru probíhá výstavba Ejpovického tunelu, přestavba železničního uzlu Plzeň, dále probíhá modernizace úseků čtvrtého tranzitního železničního koridoru včetně předpokladu zahájení významné stavby Sodoměřice - Votice. K důležitým projektům mimo tyto koridory patří např. modernizace železniční trati Nymburk – Mladá Boleslav. Dále probíhá řada dalších staveb menšího rozsahu s cílem zkvalitňovat železniční síť.

⁶⁵ V tomto případě zájem na schválení a provádění Koncepce vodní dopravy vs. ochrana soustavy Natura 2000.

⁶⁶ V souladu s usnesením vlády č. 685 z 25. září 2017.

⁶⁷ Jedná se o stavby na D6 – obchvaty Řevničova, Krušovic a Lubence, včetně úseku Nové Strašecí - Řevničov, D11 Hradec Králové - Jaroměř, D35 Opatovice – Ostrov, D48 Frýdek-Místek, obchvat. U staveb D1 0136 Říkovice – Přešov, D3 Hodějovice – Třebonín (obchvat Českých Budějovic) a D55 Otrokovice, obchvat JV se předpokládá zahájit v roce 2018. Pokračuje také výstavba celé řady úseků silnic I. třídy.

Mezi další významné investiční akce patří i výstavba digitálního rádiového systému GSM-R, zabezpečovacího zařízení ECTS a dálkového řízení provozu DOZ. V roce 2017 pokračovaly i investice do železniční infrastruktury pro rozvoj příměstské dopravy a integrovaných dopravních systémů.

Inteligentní dopravní systémy (ITS)

V květnu 2017 byla vládou schválena⁶⁸ první aktualizace *Implementačního plánu k Akčnímu plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS)* v České republice do roku 2020 (s výhledem do roku 2050) (dále jen „Implementační plán ITS“).

V silniční dopravě jsou v současnosti zásadní projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury pro poskytování dopravně informačních služeb poskytující účastníkům a správcům silniční infrastruktury (NDIC) aktuální informace o stavu silničního provozu a pro sledování dodržování pravidel silničního provozu.⁶⁹ Významný projekt v oblasti rozvoje ITS v silniční dopravě představuje projekt *C-Roads Czech Republic*, v rámci kterého bude na vybraných úsecích dálnic D5, D11 a D1 vybudován kooperativní systém⁷⁰. Jedná se o inovativní přístup ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu založený na výměně dopravních informací o aktuálním stavu na silniční síti mezi vozidly a vozidly a infrastrukturou prostřednictvím bezdrátových technologií.

V železniční dopravě bylo v rámci *Implementačního plánu ITS* identifikováno celkem 20 projektových záměrů zaměřených například na digitalizaci přepravních dokumentů a konsolidaci informačních systémů na infrastrukturu SŽDC, řízení železničního provozu, systémy automatického vedení vlaku a využití družicových systémů GPS, EGNOS a Galileo pro informaci o poloze drážních vozidel za účelem zvýšení bezpečnosti a plynulosti železničního provozu. Dále jsou projektové záměry zaměřeny na technické závady železničních vozidel, rizikové či protiprávní chování osob podél tratí, omezením nebezpečného chování řidičů a chodců v okolí železničních přejezdů a přechodů, snížení rizika ohrožení bezpečnosti železniční dopravy. Zbýlé projektové záměry se zaměřují zejména na data a informační systémy v železniční dopravě. Díky tomu bude možné vytvářet aplikace pro správce železniční infrastruktury, dopravce a pro cestující. Tím dojde k zefektivnění plánování vlakové dopravy, sestavě jízdních řádů či snížení zpoždění spojů apod.

V oblasti vnitrozemské plavby jsou uvedeny 3 projektové záměry týkající se radiofonního provozu, jehož cílem bude zejména pokrytí sítě vybraných vodních cest obousměrnou hlasovou komunikací mezi plavidly a střediskem Říčních informačních služeb RIS. Toto řešení zvýší funkcionální a z kvalitní práci střediska RIS. Další projektový záměr, který je v současné době v realizaci, se zabývá harmonizací služeb RIS v rámci TEN-T koridorů.

3.5.4 Energetika a energetická účinnost

Dne 15. května 2017 byla schválena *Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti*. Jako součást tohoto AP byla schválena také *Strategie renovace budov*. Cílem strategie je hledání nákladově efektivního přístupu k renovacím budov a navržení možných scénářů vývoje. ČR v současné době vyhodnocuje možnosti reálného naplnění jednotlivých scénářů, a to nejenom ve vztahu k cíli do roku 2020, ale i poté do roku 2030 resp. 2050.

Dle aktuálního hodnocení plnění cílů v oblasti energetické účinnosti ČR úspěšně plní vnitrostátní cíl energetické účinnosti do roku 2020. V plnění závazku nových úspor energie dle čl. 7 má ČR dle

68 Usnesení vlády ČR ze dne 15. května 2017 č. 374.

69 Jedná se například o úsekové měření rychlosti na dálnicích či automatické vážení vozidel), modernizace telekomunikačních systémů využívaných inteligentními dopravními systémy založených na bezdrátových komunikačních technologiích nebo optických sítích již vybudovaných podél dálnic

70 angl. Cooperative Intelligent Transport System, zkratka C-ITS

aktuálního vyhodnocení deficit. O těchto skutečnostech byla EK informována koncem dubna 2017 ve zprávě o pokroku podle čl. 24 odst. 1 směrnice o energetické účinnosti.

Podpora zvyšování energetické účinnosti z národních prostředků

Investice do zvyšování energetické účinnosti z národních prostředků plynou ze čtyř národních programů – Nová zelená úsporám, PANEL 2013+, ENERGA a EFEKT.

V rámci programu Nová zelená úsporám byly vyhlášeny kontinuální výzvy pro snižování energetické náročnosti bytových a rodinných domů a taktéž na podporu výstavby bytových domů s velmi nízkou energetickou náročností. K 25. září 2017 bylo v rámci programu proplaceno celkem 14 809 žádostí za 2 498,3 mil. Kč. Nad rámec těchto výzev bylo v dubnu 2017 zahájeno poskytování podpory pro budovy veřejného sektoru formou posílení vlastních zdrojů žadatele u schválených žádostí podaných ve vyhlášených výzvách v rámci OPŽP specifického cíle 5.1 prioritní osy 5 (Energetické úspory) ve výši 45 % ze způsobilých výdajů.

Snižování energetické náročnosti je také součástí komplexní renovace bytových domů v rámci národního programu PANEL 2013+. Opatření má významné multiplikační efekty pro sektor stavebnictví s kladným dopadem na státní rozpočet. V roce 2017 SFRB dosud⁷¹ uzavřel 48 úvěrových smluv ve výši 204,5 mil. Kč pro 1517 bytů. Dalších 19 žádostí na úvěry ve výši 42,2 mil. Kč je ve schvalovacím procesu.

Dne 12. června 2017 byla vyhlášena I. výzva k podávání žádostí o podporu z programu ENERGA, ze kterého jsou poskytovány zvýhodněné úvěry na realizaci energeticky úsporných projektů v malých a středních podnicích na území Prahy. Program je jedním z pilotních projektů rozvoje finančních nástrojů v ČR a zaplní dosavadní mezeru ve financování projektů energetických úspor pro podniky působící na území Prahy. Program je financován z výnosů z prodeje emisních povolenek z roku 2014.

Program EFEKT se zaměřuje na podporu investičních opatření a opatření neinvestičního charakteru. V souvislosti s ukončením programového období programu EFEKT byla v roce 2016 schválena programová dokumentace nového programu s názvem „Státní program na podporu úspor energie na období 2017 - 2021“, pracovní názvem program EFEKT 2. V rámci schvalování nové programové dokumentace došlo zároveň k navýšení alokované částky pro období 2017 – 2021 na úroveň 750 mil. Kč., což představuje roční rozpočet maximálně 150 mil. Kč. V případě, že se ve státním rozpočtu najdou další prostředky, bude upravena programová dokumentace a rozpočet programu bude navýšen.

Podpora zvyšování energetické účinnosti z ESIF

V rámci operačních programů v oblasti energetické účinnosti financovaných z ESIF došlo k úpravě podmínek s cílem zvýšit atraktivitu programů a zlepšit plnění stanovených indikátorů. V rámci OP PIK SC 3.2 došlo k navýšení limitu alokace pro velké podniky z 20 % na 60 %. Nad rámec těchto změn byla v rámci programu Úspory energie OP PIK (SC 3.2) vyhlášena I. výzva finančního nástroje v podobě zvýhodněných úvěrů v kombinaci s finančním příspěvkem na zpracování energetického posudku a subvencí úrokové sazby.

Z IROP bylo ve dvou výzvách podpořeno 612 projektů na zvyšování energetické účinnosti v bytových domech mimo hl. m. Prahu za 1236 mil. Kč. V druhé výzvě IROP na energetické úspory (výzva č. 37) došlo ke zmírnění požadavků na žadatele a k rozšíření způsobilých výdajů.

V rámci Operačního programu Praha - pól růstu ČR je možné podpořit projekty v hl. městě Praze zaměřené na snižování energetické náročnosti provozu městské veřejné dopravy a realizace pilotních

71 Stav k 27. 10. 2017.

projektů přeměny městských budov na budovy s téměř nulovou spotřebou. V roce 2017 bylo schváleno 9 žádostí s dotací ve výši 622 mil. Kč.

K 26. září 2017 bylo v rámci OPŽP a plnění SC 5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití OZE schváleno více než 400 projektů za cca 1,1 mld. Kč prostředků EU (19. výzva). V případě druhé výzvy v rámci OPŽP na SC 5.1 (39. výzva) bylo schváleno téměř 400 projektů za cca 1 mld. Kč prostředků EU. V případě SC 5.2 dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov nebyl přijat v rámci 20. výzvy žádný projekt. V obou specifických cílech byly s novými upravenými podmínkami dne 3. 4. 2017 vyhlášeny další výzvy v rámci OPŽP, a sice v SC 5.1 byla vyhlášena 70. výzva s příjmem žádostí do 30. 11. 2017 a alokací 3 mld. Kč prostředků EU a v SC 5.2 61. výzva s příjmem žádostí do 31. 10. 2019 a alokací 0,5 mld. Kč prostředků EU.

Energetická efektivita v dopravě

Byla schválena novela zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách, jejímž cílem je podpora alternativních pohonných hmot a zejména infrastruktury pro alternativní pohonné hmoty, které by v dlouhodobějším horizontu měly nahradit fosilní zdroje. V souladu se směrnicí⁷² jsou nově definována příslušná alternativní paliva, dochází k rozšíření povinností pro provozovatele čerpacích stanic a jsou nově zvažovány technické specifikace pro dobíjecí stanice. V souladu s požadavky směrnice jsou také rozšířeny povinnosti pro vlastníky čerpacích stanic, kteří budou nově povinni do evidence čerpacích stanic oznamovat i druh prodávané pohonné hmoty. Pro vlastníky veřejně přístupných dobíjecích stanic bude nově zavedena povinnost obdobná pro vlastníky čerpacích stanic.

Nejefektivnějším řešením v případě pravidelných silných přepravních proudů je využívání kolejové dopravy v elektrické trakci. V případě nákladní dopravy byla v roce 2017 schválena vládou *Koncepce nákladní dopravy*, která vytváří předpoklady pro intenzivnější mezioborovou spolupráci. V železniční infrastruktuře bylo rozhodnuto o postupném sjednocení trakční soustavy na střídavou trakci 25 kV. Na elektrizovaných tratích v severní polovině republiky toto opatření přinese snížení energetické spotřeby až o 20 %. V rámci OP doprava byla vyhlášena první výzva na podporu projektů modernizace a rozvoje infrastruktury pro městskou hromadnou dopravu v elektrické trakci.

V rámci *Národního programu životní prostředí (dále jen NPŽP)* byla vyhlášena výzva č. 9/2017 (příjem žádostí od 5. 5. 2017 do 27. 9. 2017), na podporu snižování negativních vlivů dopravy na zdraví obyvatel a životní prostředí, tj. snížení emisí z dopravy. Podporovanými aktivitami bylo zpracování studie proveditelnosti regulačního řádu, zpracování studie proveditelnosti pro zavedení nízkoe emisních zón (NEZ), zpracování Plánu udržitelné městské mobility. Alokace činila 10 mil. Kč.

Dne 10. 11. 2016 byla vyhlášena Výzva č. 13/2016 z NPŽP na podporu vozidel s alternativním pohonem s alokací 100 mil. Kč pro obce, kraje a organizace jimi zřízené (příjem žádostí od 10. 11. 2016 do 31. 3. 2017). V rámci této výzvy bylo přijato celkem 143 žádostí o dotaci s celkovým požadavkem na dotaci 40 mil. Kč. Celkem byl podpořen nákup 265 vozidel na alternativní pohon, z toho bylo: 178 elektromobilů, 7 plug-in hybridů a 80 vozidel na CNG. Dne 1. 11. 2017 byla vyhlášena obdobná výzva na podporu nákupu vozidel s alternativním pohonem pro obce, kraje a jimi zřízené organizace - Výzva č. 21/2017 (příjem žádostí od 1. 11. 2017 do 29. 9. 2018). Alokace pro tuto výzvu byla vyčleněna rovněž ve výši 100 mil. Kč. Novinkou druhé výzvy je navýšení podpory u elektromobilů v kategorii M1 z 220 tis. Kč na 250 tis. Kč, možnost využití operativního leasingu a v případě pořízení vozidla do majetku žadatele i možnost kombinace dotace s výhodnou půjčkou poskytnutou SFŽP ČR.

Na základě výzvy č. 14/2017 byl zahájen od 19. 9. 2017 příjem žádostí pro města, jejich dopravní podniky, ale i soukromé firmy, které vybudují systém půjčování kol fungujících na principu sdílení, tzv. bikesharingu. Žádosti o dotace mohou podávat do 31. ledna 2018. Cílem této výzvy je zvýšení

⁷² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva

využívání cyklistické dopravy doprovázené snížením znečištění ovzduší ve městech pomocí zavádění komplexních systémů sdílení jízdních kol. Pro výzvu je alokováno celkem 20 mil. Kč.

3.5.5 Životní prostředí, účinné využívání zdrojů a zemědělská politika

Nakládání s odpady

Návrhy nových zákonů v oblasti odpadového hospodářství prošly mezíresortním připomínkovým řízením, následně byly projednány na komisích LRV a opakovaně na plénu LRV. Na základě diskusí na plénu LRV byly návrhy upraveny a jsou připraveny pro novou vládu, která bude po volbách ustavena. Na rozhodnutí nové vlády bude stanovení dalšího legislativního postupu u obou dotčených zákonů.

Dále byla připravena novela současného zákona o odpadech v souvislosti s přijetím evropských nařízení o rtuti a ekotoxicitě. V září 2017 proběhlo vnitřní připomínkové řízení.

Stále probíhá projednávání tzv. balíčku k oběhovému hospodářství (circular economy package) – nyní ve fázi dialogů, který rovněž ovlivní budoucí podobu odpadového hospodářství v ČR. Vyjednávání se ČR aktivně účastní a prosazuje své priority (zejména v oblasti omezování skládkování odpadů). Výzva č. 3/2017 z NPŽP, která je zaměřena na odstraňování nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, zahájila příjem žádostí dne 16. 3. 2017, který potrvá do 31. 12. 2020, nebo do vyčerpání alokace, která je ve výši 100 mil. Kč s možností navýšení na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. Cílem výzvy je minimalizace nepříznivých účinků uložených odpadů a závadných látek na lidské zdraví a životní prostředí. Dále pak minimalizace environmentálních rizik – staré skládky, nelegální sklady odpadů, staré ekologické zátěže, management chemických látek, prevence průmyslových havárií.

Výzva č. 5/2016 podporuje rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků s alokací ve výši 60 mil. Kč. Termíny pro předkládání Žádostí o poskytnutí podpory (dále jen „Žádost“) v rámci této Výzvy za komodity z autovraků, které byly odevzdané oprávněným zpracovatelům od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016, byly od 2. ledna 2017 do 31. března 2017. Termíny pro předkládání Žádostí v rámci této Výzvy za komodity z autovraků, které byly odevzdané oprávněným zpracovatelům od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, jsou od 2. ledna 2018 do 2. dubna 2018.

Ve 4. Q t. r. se plánuje vyhlášení Výzvy se stejným zaměřením a obdobnými parametry pro předkládání Žádostí za komodity z autovraků, které budou odevzdané oprávněným zpracovatelům od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018 a nejspíše i pro období od 1. 1. 2019 – 31. 12. 2019. Parametry budou upřesněny během přípravy.

Ochrana klimatu a adaptace na jeho změnu

Plnění cílů a úkolů vyplývajících z přijaté *Politiky ochrany klimatu v České republice* probíhá průběžně. Komplexní vyhodnocení plnění *Politiky ochrany klimatu v České republice* bude zpracováno do 31. 12. 2021 a na základě tohoto vyhodnocení bude do 31. 12. 2023 připravena její aktualizace. Další vyhodnocování a aktualizace budou probíhat každých 5, respektive 7 let.

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu obsahuje harmonogram pro vyhodnocení plnění dokumentu a stavu zranitelnosti a adaptace ČR, které by mělo být zpracováno do roku 2019, a aktualizaci obou strategických dokumentů v oblasti adaptace na změnu klimatu – *Adaptační strategie i Akčního plánu* – v roce 2020.

Vedle naplňování výše uvedených strategií je podporováno dobrovolné zapojování obcí do mezinárodní iniciativy Pakt starostů a primátorů pro klima a energii⁷³, v jejímž rámci se obce zavazují ke snižování emisí CO₂ minimálně o 40% do roku 2030 a zvyšování odolnosti vůči negativním dopadům klimatické změny. V této souvislosti byla v roce 2017 v rámci NPŽP vyhlášena Výzva č. 7/2017 s celkovou alokací 5 mil. Kč, jejímž cílem bylo podpořit zapojování obcí do iniciativy prostřednictvím finanční podpory vypracování Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima⁷⁴, který mají obce za povinnost zpracovat do dvou let od přistoupení k iniciativě. V současnosti probíhá vyhodnocení podaných žádostí o podporu.

Snižování rizika povodní a dopadů sucha

ČR pokračuje ve snižování rizika povodní a to především v oblastech s významným povodňovým rizikem. Za tímto účelem ČR nadále uplatňuje zásady a cíle z plánů pro zvládnutí povodňových rizik⁷⁵ a podporuje realizaci obecných opatření nestavebního charakteru a také přírodně blízkých a technických protipovodňových opatření uvedených v rámci těchto plánovacích dokumentů. Zároveň probíhá další plánovací cyklus dle povodňové směrnice. V souladu s požadavky této směrnice bude v letošním roce provedena aktualizace předběžného vyhodnocení povodňových rizik a aktualizace vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem (tento plánovací cyklus končí v roce 2021 schválením aktualizace plánů pro zvládnutí povodňových rizik).

Klíčovou oblastí je pro ČR i problematika sucha a jeho dopadů. V červenci 2017 vláda schválila *Koncepci ochrany před následky sucha pro území České republiky*. Materiál je společným dílem MŽP a MZe, který vznikl na podkladech připravených Meziresortní komisí VODA-SUCHO. Podrobná analytická část materiálu je nejen popisem aktuálního stavu, ale vytipovává největší problémy, pro která jsou v návrhové části připraveny soubory doporučených opatření. Dokument vedle nedostatku vody tematizuje i problematiku nedostatečné kvality vody. Tyto tématicky jsou také zahrnuty v Predikci výskytu zemědělského sucha v období 2040–2060 a 2080–2100. V roce 2017 dále pokračují práce na nařízení vlády stanovujícím minimální zůstatkové průtoky. Dílčí opatření proti suchu jsou taktéž kontinuálně podporována z Národního programu Životní prostředí, a to především v rámci prioritní oblasti č. 1 „Voda“, jejímž cílem je mj. zlepšení kvality povrchových i podzemních vod a reakce na negativní jevy a dopady změny klimatu (povodně, sucho, nedostatek vody).

Byla taktéž vytvořena pracovní skupina ze zástupců MŽP, MZe a dalších odborných subjektů za účelem přípravy novely vodního zákona. Pracovní skupina nyní diskutuje podobu plánů pro zvládnutí sucha a nedostatku vody a v návaznosti na to upravuje navrženou podobu ustanovení novely vodního zákona týkající se sucha.

Ochrana ovzduší

V rámci prioritní oblasti „Ovzduší“ NPŽP byla na konci března 2017 vyhlášena výzva č. 5/2017, jejímž cílem bylo snižování emisí těžkých kovů a pachových látek ze stacionárních zdrojů průmyslových podniků. Z prostředků SFŽP ČR bylo na tuto výzvu vyčleněno celkem 60 milionů Kč, z toho 30 milionů Kč šlo na snížení emisí těžkých kovů, zbylých 30 milionů na snížení a odstranění zápachu. Další výzva z NPŽP, v rámci které se podporuje vytvoření pracovních míst na úrovni obcí s rozšířenou působností a krajů pro zpracování a realizaci akčního plánu navazujícího na programy zlepšování kvality ovzduší, byla vyhlášena v květnu 2017 (výzva č. 8/2017). Obce a kraje mohly podávat své žádosti do 20. 10. 2017, na výzvu bylo vyčleněno 100 mil. Kč.

73 Covenant of Mayors for Climate & Energy

74 Sustainable Energy & Climate Action Plan

75 Tyto byly schváleny usnesením vlády č. 1082 ze dne 21. 12. 2015.

V rámci prioritní osy 2 OPŽP jsou průběžně vyhlášovány výzvy za účelem zlepšení kvality ovzduší. V prioritní ose 2 bylo ke dni 3. 10. 2017 vyhlášeno celkem již 6 výzev. Ve specifickém cíli 2.1. Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek (tzv. kotlíkové dotace) proběhly již dvě výzvy, přičemž v rámci 16. výzvy kraje rozdělily příjemcům podpory prostředky ve výši cca 3,3 mld. Kč prostředků EU a v 67. výzvě obdržely kraje cca 3,4 mld. Kč prostředků EU. V rámci 67. výzvy probíhá vyhlásování výzev kraji pro příjemce podpory. Ve specifickém cíli 2.2. Snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek proběhla 8. výzva, v rámci které byly doposud schváleny projekty za cca 2,8 mld. Kč prostředků EU. Další výzva v tomto SC (89.) probíhá. Ve specifickém cíli 2.3 Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů proběhla 17. výzva, v rámci které bylo doposud schváleno celkem 14 projektů za cca 212 mil. Kč prostředků EU. Další (79.) výzva v tomto SC probíhá.

Politika druhotných surovin ČR

V květnu 2017 vláda schválila *Vyhodnocení plnění Akčního plánu implementace Politiky druhotných surovin České republiky* a aktualizaci úkolů pro období let 2017 a 2018.⁷⁶ Nový Akční plán stanovuje 14 úkolů s termínem plnění nejpozději do konce roku 2018. Byly ustaveny mezirezortní pracovní týmy k plnění významných úkolů, mezi které patří zejména zpracování návrhu *Katalogu druhotných surovin vhodných pro využití ve stavebnictví*, návrh rámcových parametrů dobrovolného systému zpětného odběru plochého skla, identifikace vhodných komodit plastů a pro tyto navrhnout parametry dobrovolného systému zpětného odběru, zpracování návrhu prováděcího právního předpisu o kritériích pro vedlejší produkty a neodpady apod. Členy těchto pracovních týmů jsou i zástupci dotčených průmyslových svazů a asociací. Uvedené pracovní týmy zahájily svoji činnost a budou pokračovat v realizaci úkolů i v následujícím roce.

Návrh vyhlášky o kritériích pro znovuzískané stavební materiály byl na základě doporučení odborného pracovního týmu speciálně zaměřen na asfaltové směsi, které je nezbytné přednostně řešit vzhledem k rozsáhlým opravám komunikací a vzniku tak značného množství asfaltové drti, pro kterou je potřeba definovat podmínky, aby se usnadnilo její opětovné využití a recyklace. Návrh vyhlášky byl zpracován a projednán odborným pracovním týmem dne 16. 10. 2017. Finální návrh vyhlášky bude dokončen do konce roku 2017 a následně předložen do schvalovacího procesu.

Politika nerostných surovin ČR

Dokument *Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů* byl projednán a schválen dne 14. června 2017.⁷⁷ Jedná se o koherentní strategii pro období následujících 15 let, která stanovuje mantinely pro využívání nerostných surovin, jak z domácích, tak i ze zahraničních zdrojů. Opatření v oblasti nerostných surovin se týkají realizace a rozpracování úkolů vyplývajících z uvedeného usnesení. V nejbližším horizontu se jedná o terminované úkoly do 31.12.2017 v souladu s bodem 3 zmiňovaného usnesení vlády, tj. v první řadě o přehodnocení českých ložisek nerostných surovin z pohledu potřeb moderní high-tech průmyslové výroby, zajištění jejich optimálního využití a srovnání se stavem v ostatních členských státech EU. Souběžně začne plnění jednotlivých úkolů stanovených ve vlastní *Surovinové politice*.

V surovinové politice jsou implementovány principy evropské integrované strategie *Raw Materials Initiative*⁷⁸, na jejíž přípravě se ČR aktivně podílela. Surovinová politika je rovněž dle potřeb

76 Usnesení vlády č. 355 ze dne 10. 5. 2017.

77 Usnesení vlády č. 441/2017.

78 tzv. Verheugenova iniciativa v oblasti nerostných surovin. COM(2008) 699 final.

aktualizována ve vazbě na přijetí *Státní energetické koncepce* (2015), s cílem vytvořit reálné předpoklady a surovinové zázemí pro její naplňování.

Zemědělská politika

V průběhu roku 2017 probíhala implementace *Strategie resortu 2030* s cílem řešit stanovené priority, mezi něž patří například otázka půdy, sucha, eroze, používání pesticidů, dobrých životních podmínek zvířat nebo zvyšování kvality produkce a konkurenceschopnosti.

V roce 2017 byla taktéž implementována řada programových opatření *Programu rozvoje venkova (PRV)*. Příjem žádostí o dotace týkající se většiny projektových opatření proběhl v dubnu a říjnu 2017. Na jaře 2017 proběhlo avizované 4. kolo příjmu žádostí o dotaci z PRV. Podporovány byly investice do zemědělských, lesnických i potravinářských podniků, inovace a na projekty spolupráce. Jednalo se o opatření *Předávání znalostí a informační akce*, *Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*, *Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*, *Spolupráce a operaci Lesnická infrastruktura*. V podzimní kolové výzvě (5. kolo) byla podpořena opatření *Investice do hmotného majetku*, *Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů a Spolupráce*.

Kontinuální příjem žádostí probíhal pro operaci *Pozemkové úpravy a opatření Technická pomoc*. Specifický příjem žádostí mělo opatření *LEADER*, kdy byly přijímány k hodnocení strategie komunitně vedeného místního rozvoje. V průběhu dubna a května 2017 dále probíhal příjem žádostí pro plošná opatření PRV. U lesnických plošných opatření *Lesnicko - environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a Zalesňování a zakládání lesů* probíhal příjem žádostí o dotace v květnu a v případě dotací na zalesnění bude probíhat až do listopadu 2017.

Od poloviny dubna do poloviny května 2017 proběhl příjem žádostí o přímé platby v celkové výši téměř 23 mld. Kč. Tyto prostředky směřují na jednotnou platbu na plochu, greening, mladého zemědělce, dobrovolnou podporu vázanou na produkci citlivých komodit a také přechodnou vnitrostátní podporu.

4 Závěr

Tato Zpráva včetně tabulkové přílohy uvádí, v jakém stavu se nachází realizace jednotlivých opatření z různých oblastí hospodářské politiky, které si vláda stanovila v letošním Národním programu reforem. Převážná většina z nich je průběžně plněna (např. zefektivňování výběru daní; Projekty Fast Track, Welcome Package pro investory; podpora exportu) anebo již byla splněna (např. Zavedení povinného předškolního vzdělávání; Novela stavebního zákona; Novela zákona o občanských průkazech). Řada dalších opatření se nachází v různé fázi přípravy.

Zpráva obsahuje také realizovaná a plánovaná opatření, prostřednictvím kterých hodlá vláda naplnit nová doporučení Rady EU z léta tohoto roku. Všechna doporučení byla kladně přijata, a proto je vláda připravena se plně zasadit za jejich řádné provedení.